

novice in zanimivosti iz slovenije, o slovcnih v avstraliji in po svetu
news from slovenia, about slovenians in australia and around the world

ZA OBSTOJ SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE - ZA ŽIVLJENJE SLOVENSKE SKUPNOSTI V AVSTRALIJI - ZA VSE SLOVENCE!

Leto 10 / št. 180 - Avgust 2002 Sydney - Avstralija <http://www.glasslovenije.com.au>

45 let Slovenskega društva Sydney

Slovensko društvo Sydney praznuje v septembru 45 - letnico.
stran 14

Avstralski Slovenec Drago Gračner v Sloveniji in njegovi dokumenti

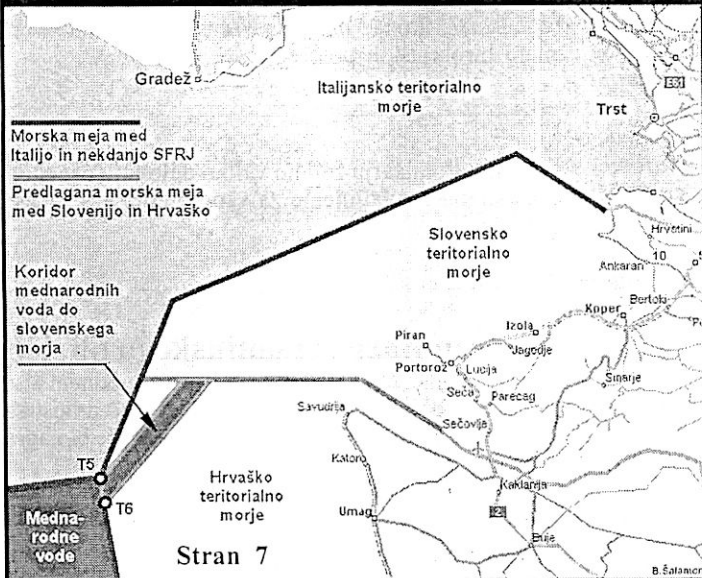

foto: Večer Strazgo

Zdrahe in incidenti v zvezi z mejo

PREDLOG MORSKE MEJE

Dnevnik

Stran 7

Bo NOVARTIS prevzel Lek Ljubljana?

Če bo Novartis uspešno izpeljati prevzem Leka, kot so ga začrtali v javno objavljeni nameri, bo to dogodek brez primere v dosednji poslovni zgodovini naše države. V nameri objavljena ponudbena cena v znesku 95.000 dolarjev pomeni tržno kapitalizacijo Leka v višini okoli 184 milijard dolarjev. Zdaj so na potezi predvsem obstoječi delničarji Leka, ki se morajo odločiti, ali bodo sprejeli prevzemno ponudbo Novartisa, ko bo ta dejansko objavljena. Če se bo prevzem Leka res zgodil, pa bodo morali nujno ukrepati tudi v Banki Slovenije, če nečejo, da bi denimo tečaj evra s sedanjih 227 padel celo pod 200 dolarjev.

Pogovor z dr. Lucijo Čok ministrico za šolstvo, šport in znanost med njenim dopustom v Avstraliji

foto: Florjan

Dr. Lucija Čok

Odlomek iz pogovora:
"Vsak avstralski Slovenec lahko pomaga Sloveniji zgraditi njeno državnost v zvezi evropskih narodov. Končno pa, svojo lastno državo imamo le eno desetletje, politično je še krhka in neizkušena, v konkurenci s stoletnimi državnimi politikami se mora še marsikaj naučiti. Preden pričakujemo, ali celo zahtevamo od mlade države te ali one ugodnosti, se moramo najprej vprašati, kaj lahko zanj storimo."
Celoten intervju preberite na straneh 12, 13

Ste pogledali datum izteka naročnine na kuverti? Je čas za obnovo? Bodite pozorni na novi naslov, spodaj!

Drage naročnice, naročniki in bralci,

da tudi bralcev, ki niso naročeni na Glas Slovenije je veliko, saj vas veliko "posodi" Glas Slovenije v branje sosedu ali prijatelju, pa tudi bralci na internetu se vrstijo. Na tak način bomo bolj težko ohranili tale slovenski časopis, če ne bo dovolj podpore z vaše strani. Vseeno pa moram reči, da so se nam pridružili novi naročniki, lepo pozdravljeni v družbi prijateljev slovenske besede, nekaj vas, vedno zvestih pa je poravnalo naročnino, kar je vzpodbudno za nadaljnje delo.

Prišla je v deželo pomlad, slovenski ansamblji nam bodo popestrili dneve in večere. Le pojdite izza svojih zapečkov in se povesele ob zvokih domače glasbe, pa mimogrede še kaj popijte in pojejte v naših klubih, saj veste marža od kisle vode je malo prenizka, da bi klubi in društva lahko preživela. Sydneysko društvo slavi obletnico, upam, da jih bo še veliko, ter čestitam ob jubileju. Veliko pa je odvisno od nas vseh kako bomo ohranili, kar je bilo zgrajeno pred tolilikimi leti.

Medtem, ko se bomo mi veselili, pa bo v Sloveniji "vroča jesen". Volitve, meja, evropska skupnost, NATO. Da, vse to čaka našo malo državico, ki se komaj postavlja na noge in je v predpuberteti, pa še veliko ne ravno dobronamernih sosedov ima. V kolikor želite sodelovati pri volitvah pokličite veleposlaništvo ali pa se direktno vključite preko naslovov, ki so podani v časopisu, kajti modrovanje za "šankom" ne bo pripomoglo k večji demokraciji. Ponovim bom stavek ministrice dr. Čokove: ...preden pričakujemo, ali celo zahtevamo od mlade države te ali one ugodnosti, se moramo najprej vprašati, kaj lahko zanjo storimo.

Menim, da je s tem stavkom vse povedano. Niso vse le lepote, ki jih občudujemo, ampak tudi aktivno sodelovanje za boljši jutri.

*Želim vam lep dan
Florjan*

Objavljen natečaj za oblikovanje enotnega spominskega obeležja za prikrita grobišča

Ljubljana, (STA) -Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) je v uradnem listu objavilo javni anonimni natečaj za oblikovanje enotnega spominskega obeležja za prikrita grobišča po Sloveniji. Ponudbe bo ministrstvo sprejemalo do 12. novembra, za tri najbolj ocenjene predloge pa so predvidene tudi nagrade. Tako bo zmagovalni predlog prejel nagrado v višini 2,2 milijona tolarjev, drugi najbolj ocenjeni izdelek bo avtorju prinesel 1,4 milijona, tretji pa 900.000 tolarjev.

Pobudo za razpis natečaja je sicer dala komisija vlade za ureditev prikritih grobišč, ki ji predseduje Peter Kovačič Peršin. Slednji bo tudi član žirije, ki bo ocenjevala prispele ponudbe. Poleg Peršina bodo v komisiji še Viktor Blažič, Janez Gril, Dimitrij Omersa, Janez Koželj, Grega Košak, Aleš Vodopivec, Jani Bavčer in Vladimir Pezdirc. Kot je ministrstvo še navedlo v razpisu, bo vsak natečajni elaborat, ki bo izpolnjeval razpisne pogoje in ne bo nagrajen ali odkupljen, prejel odškodnino. Za natečaj je sicer namenjenih deset milijonov tolarjev, znesek pa zagotavlja proračun za leto 2002.

Po predvidevanjih Peršina bo zakon o grobiščih letos sprejet, tako da naj bi bila prva obeležja postavljena še letos. Po predlogu vladne komisije naj bi se napis na grobiščih žrtev zunajsoodnih likvidacij glasil: Žrtve vojne in povojnih usmrtitev, medtem ko je bil prvotni predlog Žrtve vojne in revolucije. Za novi predlog se je komisija odločila v želji, da prispeva k preseganju nastalega ideološkega spora okrog napisa na spominskih obeležjih teh žrtev.

Kot izhaja iz programskih izhodišč za oblikovanje enotnega spominskega obeležja, se je komisija za ureditev prikritih grobišč spričo velikega števila prikritih grobišč in njihove razprostranjenosti po vseh slovenskih pokrajinah odločila za dva osrednja spomenika, spominska parka v Kočevskem Rogu in na Teharjah pri Celju, v krajih, kjer so bila grobišča najbolj množična.

Vsa ostala odkrita grobišča v Sloveniji naj bi označevalo enotno oblikovano spominsko obeležje. Po obliki in vsebini naj bi spominjalo na slovenska znamenja, ki so del stoletnega duhovnega izročila, oziroma naj bi odražalo značilnosti slovenske naravne in kulturne dediščine. Enotno spominsko obeležje bo postavljeno na vseh lokacijah prikritih grobišč v različnih okoljih, kot so npr. gozd, ravnina, rudniški rov ali tankovski jarek. V prvih treh letih naj bi postavili približno 50, v naslednjih letih pa še od 150 do 200 obeležij. Izbrali bodo večinoma naravno okolje zunaj mestnih naselij in pa obstoječih pokopališč. Obeležja bodo enotna za vse lokacije, pač pa bo glede na posamezno

Na svidenje Avstralija

Ob zaključku svojega službovanja v Avstraliji na slovenskem veleposlaništvu v Canberri bi se želel najprej zahvaliti vsem rojakom za sodelovanje. S skupnimi močmi smo uredili v tem času veliko upravnih zadev, pri tem pa je veleposlaništvo lahko samo pomagalo, večino dela in iniciativo je seveda moral opraviti vsak posameznik.

Moje službovanje se je pričelo 23.11.1998, ko sem zamenjal Tino Grosvenor. Predvidoma 20.9.2002 odhajam na novo delovno dolžnost v Teheran, Iran.

Za ilustracijo naj navedem nekaj podatkov, koliko zadev je šlo skozi moje roke v tem času. Na veleposlaništvu imamo arhiviranih od začetka leta 1999 do danes 1384 spisov, tja od začetka delovanja veleposlaništva leta 1993 pa še dodatnih 2239 spisov, skupaj torej 3623.

Od 1.1.1999 do danes smo na veleposlaništvu izdali 21 potnih listov za vrnitev (takim, ki so izgubili slovenski potni list), 18 posmrtnih potnih listov, 288 navadnih potnih listov, 182 vizumov, 131 oseb je vložilo vloge za ugotovitev državljanstva, v matične knjige smo vpisali več kot 100 otrok in še dodatnih 96 porok ter zabeležili tudi 34 smrti. Prevedli smo nekaj nad 300 strani različnih listih, overili 762 podpisov in 62 kopij. V domovino se je za stalno vrnilo 34 družin, ki smo jim izdali carinska potrdila. V tem času smo pomagali pri več kot 40 zapuščinskih zadevah in vročili okoli 80 sodnih odločb.

Sam sem bil točno 20 krat na konzularnih dnevih v Melbournu (skupaj z Geelongom), 11 krat v Sydneyu, po 4 krat pa v Adelaide, Brisbane, Gold Coast in Wollongong ter 3 krat v Perthu.

Z mnogimi smo se srečali večkrat, z nekaterimi zgolj enkrat. Velikokrat smo uredili zadeve v obojestransko zadovoljstvo, nekateri pa ste bili tudi razočarani, ker so določeni predpisi pač takšni kot so in se določene zadeve niso dale urediti. Poleg konzularnega dela smo se srečevali še na raznih prireditvah, skupaj smo proslavljali obletnice in se še posebej veselili 10. obletnice samostojne Slovenije.

Življenja v Avstraliji sem se zelo hitro navadil, ker je enostavno in udobno, spoznal sem vrsto prijateljev in z njimi preživel čudovita 4 leta. Prepotoval sem celotno Avstralijo, bil tudi na Novi Zelandiji, Samoi, Cookovih otokih, Velikonočnem otoku, Tahitiju, od vsega pa mi je najbolj k srcu prirasla Tasmanija. Ne vem zakaj, morda zato, ker je podobna naši Sloveniji, zeleni gozdovi, gore, reke in modro nebo. Spomnim se, kako smo kdaj skupaj obujali spomine na našo zeleno Slovenijo. Po štirih letih sem jo pričel pogrešati. Zdi se pa mi tudi, da bom prav tako pogrešal Avstralijo, njeno prostranstvo, puščave in prečudovito obalo, velika mesta in majhne vasi, oblake na širnem obzorju.

Za konec naj vam vsem zaželim čim več zadovoljstva in veselih dni, pa čim manj birokratskih preprek.

Marko Polajžer

Marku Polajžarju želimo veliko delovnih uspehov na novem delovnem mestu, obenem pa se mu zahvaljujemo za vso pomoč, ki nam jo je nudil v letih svojega delovanja v Avstraliji.

Uredništvo

Tehnološki jubilej 20 let CD plošč

Eden od najpomembnejših medijev, ki je zaznamoval svet v zadnjih letih, je zagotovo CD (compact disc). Kompaktni disk, kompaktna ploščica, preprosto cede, celo zgoščanka (ta izraz naj bi se uporabljal le za glasbene cedeje, a se je razpasel že na druga področja) je samo nekaj izrazov, pod katerimi poznamo srebrno ploščico z digitalnim zapisom premera 120 milimetrov. Letošnjega 17. avgusta je minilo 20 let, odkar je na trg prišla prva s posnetki klasične glasbe. Kemijski koncern Bayer je tehnologijo za izdelavo kompaktnih plošč (tako so jih poimenovali zaradi manjše velikosti od takrat priljubljenih vinilk) razvil skupaj s Philipsom in zato bo Polygram. Prav ta je izdala prvi masovni CD s klasično glasbo, na katerem so bili različni valčki Frederica Chopina v izvedbi pianista Claudia Arraua. Seveda so se v približno istem času na trgu pojavili tudi prvi predvajalniki, preboj med množico pa je cedeju vendarle uspel predvsem z izdajami s popularno glasbo. Prvega je izdala založba Sony, in sicer album Billyja Joela 52nd Street. Že v prvem polnem letu prodaje so samo v ZDA prodali 30 tisoč predvajalnikov in 800 tisoč plošč. Vodilna izdelovalca sta bila Philips in Sony, katerih poti so v začetku razvoja tekle povsem neodvisno druga od druge, dokler ni leta 1980 nastala tako imenovana rdeča knjiga, skupek specifikacij in pravil za izdelavo cedejev in predvajalnikov zanje. S tem so dosegli, da je vsak CD moč predvajati v vsaki napravi, ki sledi standardu, tudi tisti, ki je namenjena predvajanju podatkovnih cedejev (CD ROM) – ti so se prvič pojavili šele leta 1992.

Kar nekaj anekdot je, zakaj je na cedeju prostora za dobrih 74 minut glasbe. Menda je Herbert von Karajan, znani dirigent, želel, da na eno samo ploščico spravijo celotno Beethovno deveto simfonijo, po drugi razlagi naj bi podobno željo izrazil takratni Sonyjev direktor Akia Morite. Kakor koli, simfonija je zdaj na voljo na enem samem cedeju, 12-centimetrski premer pa je bil ravno dovolj, da so na ploščico lahko zapisali zeleno dolžino glasbe.

Kasneje so se na trgu pojavili že manjši cedeji premera osem centimetrov in s prostorom za 21 minut glasbe. Na CD ROM je mogoče shraniti do 650 MB podatkov. Popularnost srebrnih plošč je preseгла vsa začetna pričakovanja. CD je s trga praktično izrinil vinilne plošče, s predstavivijo snemalnikov je ogrozil tudi kasete, na računalniškem področju pa postal najpriljubljenejši prenosni medij. Z dodatnim stiskanjem je mogoče nanj shraniti do deset ur glasbe v formatu mp3, prav zaradi tega formata pa postajajo bolj priljubljeni tudi minicedeji, ki omogočajo izdelavo manjših prenosnih predvajalnikov.

V zadnjih desetih letih prodaja cedejev v povprečju narašča s 30- odstotno letno stopnjo. Leta 1984 je bilo izdelanih 20 milijonov kompaktnih plošč, leta 1995 5,5 milijarde, samo lani pa že več kot 25 milijard – za vsakega Zemljana po štiri. Vsega skupaj naj bi luč sveta ugledalo že dobrih 110 milijard plošč. V to številko pa sploh niso vključeni zapisljivi cedeji. Format se je preselil tudi v videosvet, saj so plošče DVD enake velikosti, nanje pa je poleg celovečernega filma moč shraniti tudi številne zanimive obrobne podatke. *Boštjan Okorn*

"Orleki"

uspešni na turneji po ZDA

Skupina Orlek se je vrnila v Slovenijo iz uspešne turneje po Ameriki in Nemčiji. V Ameriki so nastopili na Musikfestu v Betlehemu (blizu Philadelphije), v zvezni državi Pennsylvaniji in v legendarnem klubu CBGB na Manhattanu, v New Yorku. Iz Amerike so odleteli še v Nemčijo, v mesto Wiesbaden, kjer so nastopili na vinskem festivalu.

Vsakoletni Musikfest (www.musikfest.org) v Betlehemu obišče okrog milijon ljudi v enem tednu, Orleki so tam nastopili trikrat. Nedeljski koncert je snemala kabelska TV, koncert si je ogledalo 600.000 gledalcev pred malimi ekrani, v živo pa nekaj tisoč. Odzivi so bili fenomenalni, navdušeni so jih ustavljali po ulicah, česar Orleki še niso bili vajeni.

Torkov koncert v klubu CBGB (www.cbgb.com) je verjetno eden izmed vrhuncev skupine Orlek. So prvi slovenski bend, ki so ga povabili tja in drugi s področja balkanskega polotoka, po Vlatku Stefanovskem, ki je tam nastopil s skupino Leb i Sol. Tudi tam je bil sprejem in odziv publike nad pričakovanji. Septembra imajo spet koncerte v Nemčiji (več o koncertih na spletni strani www.orklek.org).

Vilenica tokrat tudi v digitalni obliki

STA - Letošnje mednarodno literarno srečanje Vilenica 2002 bo skušalo "začetniško izkoristiti nove medije", pravijo prireditelji. Tako bodo vsi nastopi avtorjev na literarnih večerih opremljeni s simultanimi prevodi v slovenščino in angleščino, ki jih bodo s pomočjo računalniške tehnologije projicirali na platno. Digitalne simultane prevode bodo projicirali na platno. Tehnologija, ki jo uvajajo, predstavlja eksperimentalno osnovo za bodoče multimedialno predstavitev literature na Vilenici, s čimer želijo postati svetovni, globalni dejavnik, je dejal direktor Vilenice Iztok Osojnik. Srečanje, ki se ga bo udeležilo približno 120 avtorjev iz 31 držav, se bo pričelo z literarnim branjem šestih udeležencev ob 21.30 v dolini lurske matere božje v Lipici.

Po vsebinski plati se bo program 17. Vilenice vrtel okoli odnosa med tekstem in sliko, v polju med literarnim in digitalnim zapisom, analogno in virtualno projekcijo, med sliko, glasom in pisavo. Poleg delavnice na to temo, ki jo bo vodil Michael Rutschky, so pripravili tudi nekaj večdisciplinarnih nastopov oziroma projektov. Slovenski cineast Andrej Zdravič bo na otvoritvenem večeru predstavil svojo svetovno znano video instalacijo reke Soče. Herta Mueller bo v okviru obiska prestolnice v petek, 6. septembra, na Ljubljanskem gradu brala svoje "konstruktivistične" kolaže. Snežana Bukal pa bo istega dne v Lipici predstavila poezijo, napisano na sadje. Vilenica je vključena tudi v vrsto mednarodnih zvez in projektov, ki delujejo v polju posredovanja literarne ustvarjalnosti, zato bodo na tokratnem srečanju predstavili vrsto spletnih mrež in magazinov. Predstavili bodo tudi primer spletne knjižnice www.ceeol.com in portal Vilenice www.festorg.org, ki je izvirni primer mednarodne spletne organizacije Zveze mednarodnih festivalov s celega sveta.

Čredo Žužkovih ovac je razredčila volkulja z mladiči

Dnevnik -Slovenska vas pri Pivki,
Človek ne more verjeti, da je po s soncem obsijanih gričkah nad Slovensko vasjo plenilo krdelo zveri. A pogled na opozorilno tablo z napisom "območje medveda" in skupino mrhovinarjev, ki zlovešče kroži nad pašniki, za hip zašeneči sonce.

Marjan Žužek je na pašnik, zaščiten z električnim pastirjem, prišel zjutraj. Prvo negibno ovco ob ograji je opazil takoj, druge so bile raztresene po vsem pašniku. Dopoldne so našli osem mrtvih, vsenaokrog so blejale poškodovane živali. Verjetno bodo morali vse pobiti, da jim bodo skrajšali muke.

Prizorišče pokola si je ogledal Marko Berce iz postojnske enote Zavoda za gozdove. Katera zver je poklala ovce, ni mogel povedati, prej si je hotel podrobno ogledati kraj in sledove. Jože Žužek, izkušen ovčerejec, je prepričan, da so bili na delu volkovi: "Verjetno volkulja z mladiči, saj so poškodbe zelo različne. Nekatere ovce so le malo obgrizene, na teh so se verjetno učili ubijati mladiči. Tiste, ki so zaklane, je napadla volkulja."

Žužkovi so imeli do včerajšnjega pokola okoli 150 ovac. Vsako leto puščajo prirastek, da bi povečali čredo na okoli 200 glav, pa jim zveri prekrizajo načrte. Njihove ovce so večinoma molzne, take je v Sloveniji težko kupiti. Vsak dan povprečno namolzejo okoli sto litrov mleka, preživljajo se s prodajo ovce skute in sira. S tem dohodkom se poleg Jožeta in njegove žene preživljajo še sin Marjan z ženo Ireno in njuni trije otroci.

Gospodar pravi, da so jim volkovi v zadnjih štirih letih poklali 90 ovac, vsako leto izgubijo še okoli 20 jagnjet, ki jih uplenijo lisice ali ptice roparice. "Prej volka tu ni bilo, začelo se je leta 1998, ko smo izgubili štiri ovce. Naslednje leto že deset, nato 19, lani 32, letos že 25. Volkovi so vse bolj pogumni, ne napadajo več le ponoči. Naša država bo morala doreči, ali hoče imeti zverinjak ali drobnico.

STA

SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA
SLOVENE PRESS AGENCY

Drago Gračner, Slovenec iz Avstralije, bi med obiskom v Mariboru skorajda ostal brez denarja in dokumentov

O denarnici, ki je postala tarča pirotehnikov

Akcijska drama je imela v petek zvečer na dvorišču stanovanjskega bloka vse dobre filmske prvine - Zaradi neznane opazovalke, ki je v pozabljeni moški torbici na strehi avtomobila videla bombo, so prispeli policisti in kmalu zatem še pirotehniki

Medtem ko je Drago Gračner, ki že 50 let živi in dela v Avstraliji, minuli petek zvečer svojim sestram med obiskom pripovedoval o dogodivščinah in življenju v avstralskem najstarejšem in največjem mestu, prestolnici države Novi Južni Wales - Sydneyju, se je na dvorišču stanovanjskega bloka v Gorkega ulici v Mariboru pričela prava akcijska drama. Njeni glavni igralci so bili gospa izza okna, hitra mlada voznica in zdomec iz Avstralije.

Kaj se je zgodilo? Ko se je Drago Gračner v petek zvečer okoli 20. ure pripeljal na parkirišče v Gorkega ulici in iz avtomobila vzel prtljago, je na streho avtomobila odložil moško torbico. In jo tam tudi pozabil. V istem trenutku sta se zgodili dve stvari: s sosednjega parkirnega prostora, tik zraven Gračnerjevega osebnega avtomobila, se je naglo odpeljala mlajša ženska in od nekod izza sosednjih oken je vse skupaj opazovala neka ženska. Gospa se je očitno ustrašila. Takrat ko je mlado dekle s parkirišča sunkovito odpeljalo, je Drago Gračner

na streho avtomobila odložil moško torbico (tega pa gospa ni opazila). In gospa je očitno videla naslednjo filmsko sceno: na streho avtomobila je bila odložena bomba, ki jo bo kmalu razneslo. Policijska postaja II je dobila klic o bombi, na dvorišče v Gorkega ulici takoj poslala policijo, ki je prizorišče nočne drame ogradila z rumenim trakom. In čakala na pirotehnike. Kot že vemo, so pirotehniki ugotovili, da gre za moško torbico.

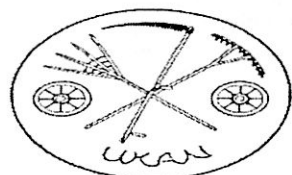
Gospodu Gračnerju se seveda niti sanjalo ni, kaj vse se zaradi njegove pozabljivosti dogaja na dvorišču. Prijetnemu klepetu brata in sester so zatem sledili prav čudni dogodki. Okoli 21. ure jih je zmotil telefonski zvonec, glas na drugi strani pa prosil, če lahko govori z Dragom Gračnerjem. "Policist me najprej vpraša, ali kaj pogrešam." "Ne", sem rekel, "čisto nič." "Situacija je bila zelo čudna." "Ali ste vi lastnik takšne in takšne torbice in teh dokumentov?" "Ja", odgovorim. "Mi imamo vašo torbico." "Kakšna sreča in olajšanje.

Policisti so me prosili, da pridem po torbico na postajo, pa sem rekel, da ne poznam Maribora in da postaje verjetno ne bi našel. Ponudila sta se, da mi jo pripeljeta, česar od ljudi res ne doživim vsak dan. Nato je mojemu veselju sledila druga misel: 'Joj, kakšna nesreča!' Veste, v Avstraliji se vam tako redko zgodi, da vas policisti v takšnem primeru sploh pokličejo, kaj šele da vam vrnejo torbico z vsem denarjem, potnimi listi, letalskimi kartami... V Avstraliji je veliko skorumpiranih policistov, veliko več kot poštenih. Tudi njihovo ravnanje po telefonskem klicu o bombi pove veliko o resnosti in delu vaših policistov," nam je zadovoljen pripovedoval Gračner. "Iz vsega srca se zahvaljujem policistoma Edvardu Cepetu in Borisu Šoštaricu."

Zahvala za torbico gre pravzaprav tudi neznanu opazovalki. Če ne bi videla, kar je videla, bi moška torbica, skoraj brez dvoma, izginila. Drago bi se naslednje jutro, zagotovo po paniki, ko bi opazil, da je ostal brez denarja in dokumentov, moral sprijazniti z njihovim izginotjem, srečanje s sestrami in priletnim stricem bi postalo grenak spomin, še en obisk Slovenije pa morda potrditev tega, da svet vse bolj obvladuje nepoštenje. "Preveč slabega se sliši o Sloveniji, kar se dogaja pri vas, seže preko meja. A to, kar sem doživel, je nekaj, kar poveš vsem in s ponosom."

Večer Maribor - Alenka Penjak

sobe-camece-zimmer-zooms-apaztma

Kmečki tužizem
ŽEROVC

4260 Bled mlinska 15

slovenija

telef. 00386-64-741-704

Snežna jama pod Raduho - posebnost slovenskega podzemnega sveta

Jama pri jami - pa državo drži. Tako bi lahko prilagodili staro uganko, saj Slovenija pod svojimi 20.256 kvadratnimi kilometri površine premore kar 7800 podzemnih jam. Gotovo jih je še veliko več, toda toliko so jih doslej odkrili in uradno registrirali. Prve votline so poselevali že v davnini (najbolj znano Potočko zijalko okrog 30.000 let pred našim štetjem), za znanost in slavo jih je prvi opisal Valvazor, Vilenico so prvo uredili za turistični obisk, najbolj znamenita je Postojnska jama, toda na Unescov seznam svetovne naravne dediščine so vpisane Škočjanske jame. Še posebej zanimiva pa je jama, ki je še ni na turističnih zemljevidih in ki je po pravilih speleološke stroke sploh ne bi smelo biti.

Snežno jamo na južnem pobočju Raduhe so pastirji z bližnje planine Arta poznali že od nekdaj. Uporabljali so jo kot naravno hladilnico, saj se je v globeli sredi gozda tudi čez najbolj vroče poletje ohranilo toliko snega, da so ga lahko talili in napajali živino. Glas o tem je v tridesetih letih prejšnjega stoletja prišel do biospeleologa (jamarja in žužkoslovca) Egona Pretnerja. Bil je sicer samouk, vendar je veljal za enega najboljših poznavalcev evropskega krasa. Toda Snežno jamo je leta 1938 samo registriral - pod zaporedno številko 1254. Bilo je očitno, da gre za udorino, in šutil je njeno podzemno nadaljevanje, ki pa je na odkritje moralo počakati skoraj pol stoletja.

Snežno jamo so vnovič "odkrili" preboldski jamarji, in sicer leta 1981 med pregledovanjem speleološkega katastra. Ker so se dotlej, v dobrem desetletju delovanja, že "napasli" po domačem Peklu in je bila za njimi tudi uspešna odprava v Ekvador in na Galapaško otočje. Profesorju Ivanu Gamsu, vodilnemu krasoslovcu, se je podirala teorija. Na takšni nadmorski višini (1556 m) nikakor ne bi smelo biti kapniških jam. Tudi z uran-torijevo analizo vzorcev kamenin ni bilo mogoče ugotoviti njihove starosti, kar pomeni, da so dva do trikrat starejše kot v drugih jamah. Edina razlaga je bila, da ni nastala na tej višini, ampak se je dvigala hkrati s mlajšo apnenčasto Raduho, ko se je ta naslonila na sosednje starejše Smrekovško pogorje, ki je vulkanskega izvora. Današnji obiskovalec se zlahka spusti najprej po železnih lestvah in nato zlagoma 1100 metrov po mestoma zavarovani poti 75 metrov globoko pod zemeljsko površino. Kdo ve, koliko prostovoljnega dela so tukaj opravili preboldski jamarji, da so olajšali dostop. Med turisti pa se najdejo takšni, ki jim je odveč pet minut pešačenja, kolikor se je treba potruditi od parkirišča na koncu gozdne ceste, ki vodi iz Luč. Nekateri pogrešajo celo vlakec, ki bi jih popeljal po podzemlju, in namesto karbidovk bi si kdo želel električno razsvetljavo. Toda za veliko večino sta največja privlačnost Snežne jame prav njena neokrnjenost in težja dostopnost.

A skrivnosti Snežne jame še ni konec. Prav na njenem koncu so namreč našli okostje jamske medvedke, staro 15 do 20 tisoč let, torej iz časov pred zadnjo ledeno dobo. V enem od stranskih rovov so našli tudi na muhe, ki so si očitno našle drugo, doslej neznan pot. Njeno iskanje je eden od novih izzivov preboldskih jamarjev.

Branko Maksimovič

Spomeniki so zgovorni

Janko Zerzer

V Celovcu so na zelo uglednem kraju pred stolnico postavili spomenik, ki spominja na žrtve povojnega maščevanja s strani partizanov. Pri tem gre za nerazčiščeno poglavje v novejši zgodovini naše dežele, ki je prav zaradi nerazjasnenih okoliščin že več ko pol stoletja vedno znova povod za polemična in dokaj nestvarna razpravljanja. Kaj se je v tistih dneh zgodilo?

Kar se z gotovostjo da povedati, je dejstvo, da so 12. maja partizani v Podjuni pobrali blizu 180 oseb, jih naložili na tovornjake in odpeljali prek Velikovca in Dravograda v Leše nad Prevaljami. Tam so jih v gozdu blizu leških rudarskih cerkvic pobili in zagrebli. Čeprav je marsikateri domačin vedel za to nečloveško hudodelstvo, se o zadevi ni govorilo. Tudi uradnih stališč ni bilo, ne z avstrijske ne z jugoslovanske strani. Menda so dokumenti, ki so bili zbrani na varnostni direkciji v Celovcu, in to že leta 1952, izginili bogve kam na dunajskem ministrstvu za notranje zadeve. Druge domneve gredo v to smer, da sta se Kreisky in Tito ob srečanju leta 1975 zmenila, da bo stvar pokopana, ker ni prijetna ne za eno ne za drugo stran. Dobesedno na dan pa je prišla pri hudih poplavah leta 1990, ko je zemlja odkrila ostanke nekaterih žrtev. Nedvomno so bili vsi pobiti bolj ali manj vneti simpatizanti načističnega režima. Koliko so bili nekateri odgovorni za izseljevanje slovenskih družin, je že teže dokazati. Ni jasno, kdo jih je ovadil in kaj so jim partizani očitali. Prav gotovo pa med njimi ni bilo zločincev, za katere bi bila tudi v skrajni situaciji smrt primerna kazen. Nikdar in nikoli pa ne moremo razumeti dejstva, da so jih pobili brez izjeme, brez sodnega postopka, brez možnosti zagovora, brez kakršnegakoli dokaza za kazniva dejanja. Civilizirani svet za tak zločin ne pozna opravičila. Zato je tudi pravično in pietetsko, da pliberški dekan že več let obhaja na kraju pokola spominsko božjo službo za podjunske žrtve.

Pri odkritju omenjenega spomenika, ki je bil postavljen na pobudo Plattform Kärnten, v kateri so združene vse domovinske organizacije, so bili navzoči najvišji predstavniki politike, z deželnim glavarjem in celovskim županom na čelu. Odkritju je sledila škofova maša v stolnici. V svoji pridigi je škof Alojzij Schwarz omenil, da je 14. aprila daroval mašo za slovenske izgnance, in poudaril, kako pomembna je pripravljenost za spravo. Sicer pa je spominjanje potrebno, kajti kdor pretekleto pozabi, je obsojen na to, da jo ponovi. Ne smemo pa imeti pred očmi le lastnega trpljenja. Le če bomo upoštevali tudi trpljenje nasprotnika, bomo ustvarili možnosti za prihodnost v mirnem sožitju. Ne vem, kdo si je v naših razmerah in ob tem koroškem problemu te škofove besede res gnal k srcu. Mislim, da je pripravljenost misliti tudi na žrtve in trpljenje drugega na obeh straneh minimalna. Četudi mnogi Slovenci tega ne izražajo, pa vendar dostikrat ostane vtis, da vidijo v žrtvah partizanskih maščevanj kolaborante, ki jih je pa v danih okoliščinah doletela trda, vendar razumljiva kazen. Spomin nanje pa držijo pri življenju tako same nemškonalne organizacije. Kar pa zadeva slovenske žrtve in slovensko trpljenje, tega koroška javnost in uradna Koroška rajši sploh nočeta vedeti. In če že, na zelo dvomljiv način. Nismo še pozabili, kako so se posmehovali trpljenju naših izseljencev, češ zakaj se pritožujejo, saj se je leta 1945 več Slovencev vrnilo na Koroško, kot jih je bilo leta 1942 odpeljanih! Ko se je leta 1993 Zveza slovenskih izseljencev obrnila na mestno občino Celovec, naj ji dovoli postavitev spomenika v Zrelcu na kraju zbirnega taborišča, od koder so slovenske družine gnali naprej v rajh, je občinska uprava problem rešila tako, da na pismo sploh ni odgovorila, nakar so izseljenci spomenik postavili na Radišah pred Kulturnim domom. Sploh mi ni znano, da bi se kak predstavnik koroškega političnega življenja v zadnjih desetletjih udeležil katere koli proslave v spomin slovenskim žrtvam nacizma. To velja za izgon domala tisočih mož, žena in otrok, to velja enako tudi za žrtve Hitlerjevega ljudskega sodišča. Ob spominjanih proslavah v Selah, kjer se spominjamo trinajstih obglavljenih domačinov, poleg domačega župana še ni bilo blizu kakega deželnega politika, da jih je počastil nekdanji predsednik republike Rudolf Kirchschläger, pa je poglavje zase, ki s koroško politiko nima nobenega opravka. Na Koroškem ga niso slučajno zmerjali za prijatelja Slovencev, kar je skoz in skoz negativna ocena. Pa vendar nismo čisto osamljeni. Resnici na ljubo je treba povedati, in to nas posebej veseli, da koroška Cerkev slovenskih mučencev ne pušča ob strani. Ze škof Köstner, ki je dolgo časa stal pod nesrečnim vplivom svoje okolice, je daroval spominsko mašo za izseljenke, enako škof Kapellari in letos spomladi tudi novi škof Schwarz, ki je pri tej priložnosti ob stranskem vohu v stolnico blagoslovil spominsko ploščo, posvečeno koroškim mučencem 20. stoletja. Plošča je dvojezična, saj so tudi žrtve po večini slovenske. Tudi pri drugih priložnostih Cerkev dokazuje, da ne deli svojih vernikov v dve kategoriji in s tem daje politiki zgled za urejene, se pravi enakopravne odnose med večino in manjšino.

Slovenski frančiškani v ZDA praznovali 90. obletnico ustanovitve komisariata

New York, (STA) - Slovenski frančiškani v ZDA so praznovali 90. obletnico ustanovitve komisariata Svetega križa, ki je bil ustanovljen leta 1912 v župnišču Svete Družine v Brooklynu. Sedež komisariata oziroma kasneje kustodije so leta 1923 preselili v Lemont pri Chicagu v zvezni državi Illinois, kjer je ostal do danes. Tam je tudi potekalo praznovanje ob 90. obletnici, ki so se ga med drugim udeležili tudi provincial slovenskih frančiškanov iz Ljubljane Stane Zore, pomožni škof nadškofije Chicaga John Gorman, generalni konzul Slovenije iz Clevelanda Tone Gogala, poslanec Nove Slovenije Jože Bernik in pravosodni minister države Illinois Jim Ryan. Medtem ko so slovenski frančiškani od začetka 20. stoletja v ZDA vodili skupno 13 župnij, pa so danes poleg Lemonta navzoči še v Johnstownu (Pensilvanija), kjer župnijo Svete Terezije vodi pater Bernard Kermanacky, in v New Yorku, kjer župnijo Svetega Cirila vodi pater Martin Krizolog.

Praznovanje 90. obletnice v Lemontu je bilo pripravljeno skupaj z vsakoletnim Medenim piknikom, ki pomeni zaključek romanj v Lemontu, udeležilo pa se ga je več kot 500 ljudi. Po sveti maši, ki jo je vodil provincial Zore, so v Slovenskem domu blizu samostana pripravili krajšo slovesnost, na kateri je generalni konzul Gogala frančiškanskim patrom v imenu urada za Slovence po svetu ministrstva za zunanje zadeve predal priznanje in izrekel zahvalo za dolgoletno požrtvovalno delo na področju ohranjanja dediščine, kulture, šolstva in slovenskega jezika v ZDA.

Med govorniki, ki so pohvalili frančiškane, je bil tudi Martin Hozjan, predsednik najnovejšega slovenskega doma v ZDA, zgrajenega leta 1995, v katerem imajo Slovenci iz okolice Chicaga prostor za delovanje različnih društev in klubov, na primer žensko društvo Svete Ane, radijski klub, pevski zbor, šolo slovenskega jezika ter muzej in knjižnico, kakor tudi prostor, kjer postrežejo s praviimi slovenskimi pijačami in hrano.

Omenjene dobrote je lahko užival tudi pravosodni minister Jim Ryan, ki si na letošnjih primarnih volitvah republikanske stranke za guvernerja Illinoisa prizadeva spodnesti soimenjaka, s katerim si ni v sorodu, guvernerja Georgea Ryana. Slednji je postal v ZDA znan kot prvi ameriški guverner, ki je leta 2000 uvedel moratorij na izvajanje smrtnih kazni, potem ko so testi DNK oprali krivde najmanj 13 obsojencev na smrt. Jim Ryan se je Slovincem zahvalil za njihov prispevek h kulturnemu bogatstvu in raznolikosti zvezne države Illinois, hkrati pa obisk izkoristil za lastno politično promocijo in jih naprosil, da volijo zanj.

Kot piše v reviji ameriških frančiškanov Ave Marija, se kot začetek njihove navzočnosti v ZDA šteje november 1906, ko je v ZDA prišel pater Kazimir Zakrajšek, ki je začel dušno pastirstvo med Slovenci v New Yorku. Zakrajšek je leta 1908 ustanovil Rafaelovo družbo, ki je na različne načine pomagala slovenskim izseljencem. Dušno pastirstvo je iz New Yorka kasneje razširil v zvezne države Connecticut, New Jersey, Pensilvanijo, Virginijo, Zahodno Virginijo, Ohio, Illinois, Michigan in Wisconsin. Vatikan je julija leta 1912 izdal dovoljenje za ustanovitev komisariata Sv. Križa in Zakrajšek je postal prvi komisar s sedežem v Brooklynu. Slovenski komisariat je v začetku oskrboval tudi hrvaške in slovaške izseljence, vendar pa so si slednji kasneje ustanovili svoje komisariate. Zakrajšek je v Brooklynu spoznal pomožnega škofa Mundeleina, ki je kasneje postal chicaški nadškof in ga je leta 1919 povabil, naj uredništvo revije Ave Marija, ki izhaja od leta 1909, preseli v Chicago. Tam so ostali do leta 1923, ko so se preselili v Lemont.

Slovenski frančiškani so bili poleg Lemonta, New Yorka in Johnstowna od leta 1907 navzoči v župnijah Sv. Nikolaja v New Yorku, Sv. Jožefa v Betlehemu (Pensilvanija), Žalostne matere božje v Brooklynu (New York), Sv. Štefan v Chicagu (Illinois), Sv. Jurij v Chicagu (Illinois), Sv. Janez Vianey v Detroitu (Michigan), Sv. Rok v La Sallu (Illinois), Sv. Družina v Willardu (Wisconsin), Sv. Janez Evangelist v Greenfieldu (Wisconsin) in Sv. Jožef v Jolietu (Illinois).

V Lemontu, kjer imajo svoj samostan, danes deluje še šest slovenskih patrov. To so gvardijan pater Metod, kustos pater Blaž, pater Bernardin, pater Atanzij, pater Martin ter pater Vendelin. Verske obrede opravljajo v cerkvi, ki ji po besedah patra Martina Krizologa iz New Yorka pravijo "slovenske Brezje", saj med drugim služi tudi kot romarska postaja.

Pogovor z ministrico za šolstvo, znanost in šport dr. Lucijo Čok

Gospa ministrica dr. Lucija Čok, je bila na privatnem obisku in letnem oddihu v Avstraliji, kljub temu si je vzela čas za pogovor. V imenu avstralskih Slovencev se ji najlepše zahvaljujem, saj je odgovorila tudi na vprašanja, ki se dotikajo našega odnosa do slovenščine.

Devetletka, je-bo, pričelo se bo novo šolsko leto, kažejo podatki vpisa upad slovenske natalitete ali obratno?

Slovenska osnovna se izvaja še vedno po dveh nacionalnih programih: osemletnem (učenci vanj vstopajo v sedmem letu starosti) in devetletnem (vpis v šestem letu). Drugi je še vedno v fazi evalvacije, letos gre za tretji krog prostovoljno vpisane vzorčne generacije. Za vse otroke bo vpis v devetletko obvezen v letu 2003/04, osemletka pa se bo iztekla v letu 2007. V letu 2002/03 bo v Sloveniji osnovno šolo obiskovalo 176.437 učencev, od tega 9992 tistih, ki bodo vključeni v prvi razred devetletke in 12.700 tistih, ki bodo vključeni v prvi razred osemletke. Devetletko bo izvajalo 252 šol, od skupno 448 osnovnih šol. To pomeni, da bo devetletko izvajalo 56,25 odstotka slovenskih osnovnih šol. Demografski podatki vse do 2008 se ne kažejo rasti generacij.

Verouk v šolah, kakšni razlogi za in proti, kje so zadržki, koliko verskih skupnosti obstoja v Sloveniji?

V Sloveniji je registriranih več kot 30 verskih skupnosti. Na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport smo prejeli več pobud verskih skupnosti (poleg rimokatoliške cerkve na primer tudi pobudo islamske skupnosti), da se posamezna verstva vključijo s svojimi vsebinami v nacionalni program obveznega šolanja kot izbirni obvezni predmet. O tem ne more odločati izvršna oblast, v našem primeru Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. 7. člen ustave R Slovenije določa, da so verske skupnosti ločene od države. Torej je integriranje verouka v nacionalni program obveznega šolanja ustavna kategorija, ki jo lahko redefinira le zakonodajna veja oblasti, to je državni zbor.

Ustava države Slovenije v svojem 41. členu izrecno določa, da je svoboda vesti ustavna vrednota. Starši imajo pravico, da v skladu s svojim prepričanjem zagotavljajo svojim otrokom versko in moralno vzgojo. Javne šole, večinoma na željo staršev, omogočajo na posebno zaprosilo cerkve pouk verouka v svojih prostorih (12 primerov v letu 2002), v šolah s koncesijo države (privatnih ali cerkvenih šolah) pa na osnovi odločbe ustavnega sodišča organizacijo verouka prepuščamo šoli. O načelih krščanstva in o drugih verstvih se učenci sedmih in osmih razredov seznanjajo pri izbirnem predmetu verstva in etika. Ta predmet poučujejo družboslovci, med njimi tudi teologi.

Kako bo z jezikom, ko pridemo v evropsko skupnost, bo slovenščina postala drugorazreden jezik ali bo enakopraven v primerjavi z drugimi?

S pristopom v Evropsko zvezo bo slovenščina enakopravno obravnavana kot jezik komuniciranja

in poslovanja. To pomeni, da bodo vsi evropski dokumenti prevedeni v slovenščino, da bo na vseh uradnih srečanjih zagotovljeno prevajanje v in iz slovenščine, da bo okoli 300 prevajalcev in tolmačev samo v pristopnem obdobju delovalo v Bruslju za potrebe poslovanja države Slovenije. Seveda ostajata delovna jezika EU angleščina in francoščina, vendar to ne pomeni, da so ostali jeziki drugorazredni. Položaj slovenščine bo enak položaju finščine, španščine ali italijanščine, na primer. Slovenščina bo imela torej več možnosti za svojo promocijo in uveljavljanje. Med načeli EU je temeljno načelo zaščita jezikov in kultur, tako narodov kot narodnostnih manjšin, ki jo naseljujejo. Tudi za slovensko državo velja, da ustvarjanje lastne državnosti pomeni tudi oblikovanje moderne nacionalne identitete brez ksenofobije in sovraštva do drugih narodov, jezikov in kultur.

Kakšne kadre Slovenija najbolj potrebuje?

Če sprašujete o potrebah Slovenije v pristopnem obdobju v EU je največ potreb po prevajalcih in tolmačih predvsem prevajalcih iz in v jezike: angleščino, francoščino, nemščino. Drugače pa je precej občuten primanjkljaj računalniških strokovnjakov in upravljavcev sodobnih tehnologij.

Kje "stoji" Slovenija v kvaliteti izobraževanja v evropskem in svetovnem merilu?

Naši izobraževalni modeli so blizu modelom severnoevropskih držav, denimo, Danski, Finski. Ni slučajno da se države prejšnje skupne države (Srbija, Črna Gora) zgledujejo po nas. Mi smo nekatere novosti že vpeljali ter preizkusili, ti pa so očitno tudi prenosljivi. V naše šolstvo skušamo zajeti tudi anglosaške vzorce. Iz anglosaškega smo delno prevzeli zunanje preverjanje (external assessment). Seveda smo ga prilagodili našim potrebam. Ameriški sistem nam je včasih res primerjava, ampak je tako drugačen, da bi ga težko posnemali. Po dosežkih prenove nas lahko umestijo med manjše severnoevropske države, ki dosegajo visok standard izobrazbe. Pri nas si ta standard še vedno trudimo zvišati - želimo doseči, da bi vsi Slovenci imeli končano najmanj srednješolsko izobrazbo, vsaj 50 odstotkov šolajoče mladine pa višjo ali visoko izobrazbo.

Na področju šolstva v Evropski uniji ni harmonizacije, torej obveznega uskaljevanja sistema, pač pa želena primerljivost med sistemi in politikami. Predvsem primerljivost kvalitete izobraževanja, standardov znanj in kvalifikacij. Pomembno je, kakšno primerljivost z evropskimi državami bomo dosegli na področju strokovnega in poklicnega izobraževanja. Z vstopom v bolonjski proces (s podpisom skupne evropske deklaracije leta 2000) smo sprejeli za svoja tudi prizadevanja za

primerljivost visokošolskih programov. Z mnogimi projekti vstopamo v skupni evropski izobraževalni prostor (European Higher Education Area). Eden med njimi je tudi dodatek k diplomi (diploma supplement), s katerim se diplomant lahko predstavi v evropskem prostoru.

Že nekaj let se borite za primorsko univerzo, je to zgodba brez konca, kje so problemi?

Nastajanje univerze oziroma visokošolske in višješolske mreže v Sloveniji je stvar nacionalne strategije. Če nastajanje univerze komentiram kot primorka, naj najprej povem, da sem pri nastajanju pogojev za tretjo slovensko univerzo dejavno sodelovala. Že pred 25. leti smo postavili pedagoško akademijo, ustanovili več visokih šol, znanstvenoraziskovalno središče, pred letom dni pa Fakulteto za humanistične študije. Na Obali nas je

kar nekaj, ki smo vztrajali in želeli uresničiti staro pobudo, da skrajni rob slovenske naselitve - tu se slovanski svet stika z romanskim - dobi svoj center znanja in intelektualne moči. Še pred letom 1909, še pred nastankom ljubljanske univerze, je bilo v Trstu zelo močno gibanje,

Med načeli EU je temeljno načelo zaščita jezikov in kultur, tako narodov kot narodnostnih manjšin, ki jo naseljujejo.

Tudi za slovensko državo velja, da ustvarjanje lastne državnosti pomeni tudi oblikovanje moderne nacionalne identitete brez ksenofobije in sovraštva do drugih narodov, jezikov in kultur.

da bi tam Slovenci dobili univerzo. Potem je 1919 nastala »alma mater« v Ljubljani, kar je pripomoglo dvigati zavest o Sloveniji kot bodoči državi. Danes je ustanovitev tretje slovenske univerze, Univerze na Primorskem, vladni projekt. Vladna ekspertna skupina je pripravila elaborat za nastanek univerze, programsko zasnovano, odlok o ustanovitvi in pogodbe z lokalnimi skupnostmi, ki bodo s svojo udeležbo - predvsem kot darovalke nepremičnin fakultetam in visokim šolam - sodelovale pri ustanovitvi. Samostojne visoke šole, fakultete in raziskovalni inštituti ter članice ali enote ljubljanske univerze morajo s posebnim aktom pristopiti k Univerzi na Primorskem. Nihče ni prisiljen vstopiti v primorsko univerzo, vabljeni pa so vsi. Vendar pod določenimi pogoji, saj želimo postaviti univerzo, v kateri bi bilo vsaj 50 odstotkov univerzitetnih programov in vsaj dve tretjini usposobljenega kadra, tako pedagoškega kot raziskovalnega. Na Primorskem je danes približno 6000 študentov ter okoli 250 visokošolskih učiteljev in raziskovalcev. Med bodoče študente primorske univerze želimo pridobiti tudi zamejske Slovence, saj je tah samo v Italiji okoli 60.000.

Slovenski lektorat v Avstraliji, je še kakšna možnost za ponovno oživitve, kje so slovenski lektorati po svetu?

Slovenščino ima v svojem študijskem programu najmanj 45 univerz po svetu, znotraj EU potekajo tečajji slovenščine, preko različnih ponudb se v Centru za slovenski jezikna Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani zvrsti vsako leto približno 4000 tujcev.

The voice- Of Slovenia

Year 2 No.24 August 2002

Tom Kovac

Slovenian, internationally recognised and acclaimed architect Tom Kovac, from Melbourne & Venice Biennale.

Venice, Italy from 8 September until 3 November 2002

Venice Biennale 2002 – 8th International Architecture Exhibition - NEXT

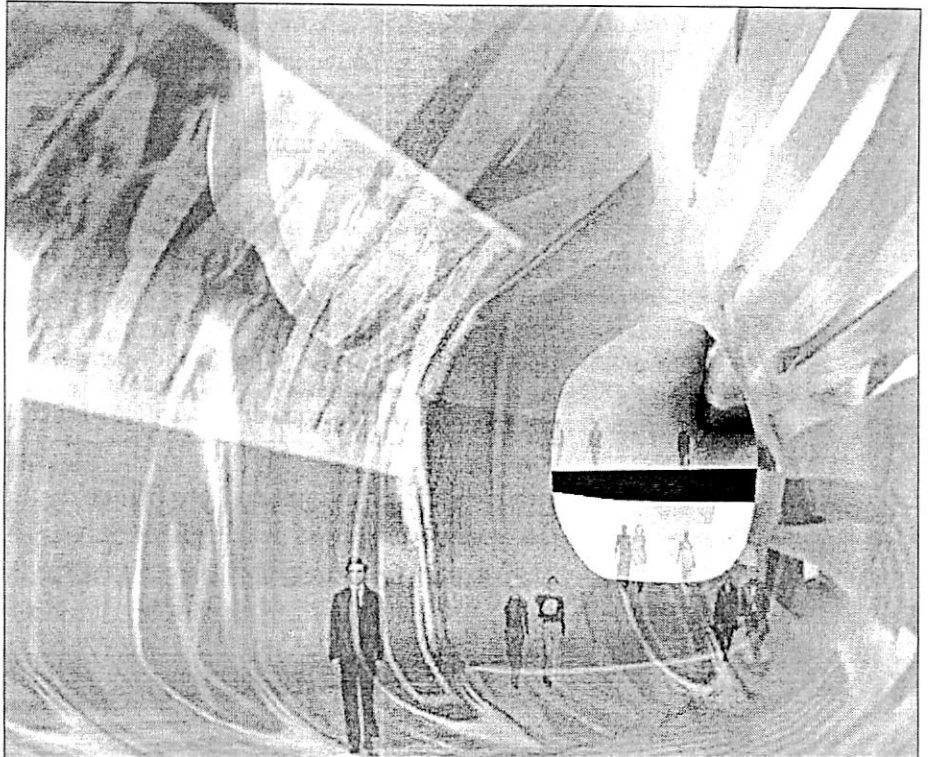
Tom Kovac, internationally recognised and acclaimed architect and RMIT lecturer, will exhibit in three areas of this year's prestigious international architecture exhibition – The Venice Biennale. The exhibition will be held at the historical site of the Giardini di Castello and the Arsenale area, Venice, Italy from 8 September until 3 November 2002.

His innovative works, to be displayed in an international arena of excellence in architecture and design, have all been developed within RMIT's Interactive Information Institute (I-cubed), using the latest advanced software systems in digital modelling and in the Spatial Information Architecture Laboratory (SIAL) where the physical model of his Alessi prototype was manufactured using the latest technology. The exhibition entitled "NEXT" will present over 130 individual projects by leading international architects including Frank O. Gehry, Rem Koolhaas and Jean Nouvel, and by other young, emerging talent all selected by the director Deyan Sudjic and an international panel of critics. NEXT will allow the unique opportunity to explore the shape of architecture around the world in the decade to come. It will be divided into sections; each of which will be dedicated to a particular form of construction or architectural theme:

Housing, Museums, Transport (Communications), Education, Skyscrapers (Towers), the Workplace (Work), Shops (Shopping), Free time (Performance), Public and Religious sites (Church/State), Town plans (Masterplans).

Kovac was invited by Deyan Sudjic to exhibit, in the Education section of NEXT, his design for the proposed Digital Design Gallery, commissioned by RMIT University for the Digital Design Precinct, a proposed collaboration between RMIT and the State Government of Victoria. The exhibit comprises both the digital modellings and physical model of the project, developed within RMIT's Interactive Information Institute (I-cubed). The sub-terrain structure was designed to be a centre of excellence to showcase contemporary architecture and design and the latest in digital technology.

In the US Pavilion, Giardini di Castello, Kovac, the first Australian architect to have been invited to exhibit in the US Pavilion, will be exhibiting his design for the New World Trade Center. The design proposal was unveiled earlier this year at Max Protetch Gallery in Manhattan, New York, along with the designs of other influential names in international architecture including Daniel Libeskind, Michael Graves and Zaha Hadid. Explaining his work, Kovac says, "Digital technologies are profoundly impacting on all aspects of culture, and this has a direct response on how these new tools are used, and how they are transforming urbanism, and the notion of cities themselves. In our work we recognise that architecture and cities are process oriented fluid environments, which are redefining our lives, and our thoughts about conception of the environment."

Created at RMIT University's Interactive Information Institute (I-cubed), using advanced software systems. Kovac and his team mapped the complex organisational and human interrelationships of the previous World Trade Center, into dynamic spiralling inclining spatial interfaces, which challenges conventional geometrical definitions. Tom Kovac explains the scheme as "A continuing changing surface, all of which is unique in its shape and size and endless in its variation. There is an interaction between complex raw data of the previous WTC complex, its thousands of victims and its re-articulation into new spatial potentials which are now opening possibilities in architecture. The project proposes a public response that is not monolithic but is rather permeated with public space and programs at its base. Our aim was to create a memorial to loss so that the memories being honoured are retained and kept alive long after the events of September 11 pass into history."

Within the Italian Pavilion, Giardini di Castello, Kovac's design for the Alessi Tea and Coffee Piazza 2002 collection will be launched together with 19 other internationally renowned architects' designs commissioned by the Italian innovative manufacturer Alessi. Other designers and architects of the range include Jean Nouvel, Herzog de Meuron and Rem Koolhaas. The exhibition of prototypes aims to explore future design scenarios and possibilities, proposing the synergies and relationships between architecture and industrial design through experimental methods, styles and forms. The final collection will be launched in New York in April 2003.

An interview with Jerry Linenger, american astronaut

Dr. Linenger, as we Slovenians with whom you share your roots contemplate your unique accomplishments in space, Yuri Gagarin's anecdote inevitably comes to mind. When asked about his experience in space, he responded that God was nowhere to be seen. What were your own feelings up there?

When looking down at earth from the heavens - there was no doubt, absolutely none, that it was the work of our Creator. God is everywhere. I might add that my Russian crewmates had some religious icons with them, and I feel that they felt the same way that I did.

Your book, *Off the Planet*, is full of suspense, as you vividly describe adventures that very few, if any, persons have ever experienced. Why did you decide to write this book?

Mainly, so that I could leave something behind for my children; so that they know what their dad stood for, what I sacrificed, and what I believe in. I keep a chest for each of my four children. In each one is a copy of the book inscribed with a very personal note to them. It is my way of being able to leave something behind for them...

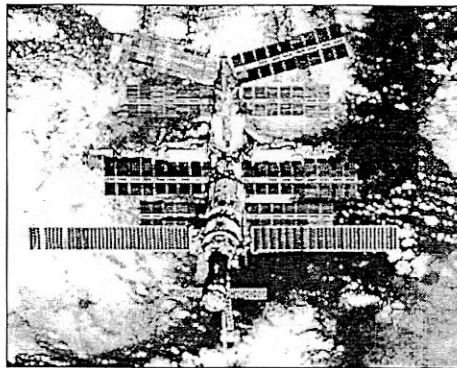
Among the questions I should ask is also the classical one, **Why did you become an astronaut and how is it possible to become an astronaut? What would be your advice to the youngsters who look at the astronauts with such great admiration?**

Basically, I always wanted to be an astronaut - starting when I was a child at 14 and watching human beings up on the Moon. I said, wow! I want to do that someday. To any youngster: just study hard, give it your best - and somehow things fall into place.

if you are serious about going to space - I would recommend taking plenty of math and science courses in school.

It's well known that we newsmen are usually very curious people. Does it seem to you that curiosity is also one of the essential traits which a person must have in order to be enticed into space adventures such as yours? What else is needed?

Curiosity is a great motivator—and is probably the characteristic that dominates my personality. Go out there and explore! Try new things! Other good traits to have are self discipline, the ability to finish what you start, and of course, good health and eyesight. When things get rough, as they did throughout my mission on Mir, faith in your own abilities and faith in God help to get you through the days... Knowledge which you so ardently accumulated by studying medicine and so many other fields, was probably very helpful to you. You yourself also discuss in your book the psychic and physical condition which is indispensable for an astronaut. Was religion, too, helpful in the preparation and execution of such an ex-

ceptional feat as your space flight?

My faith was very important to me. Also knowing that people back on earth were praying for me, pulling for me, keeping me in their thoughts. I actually had a tape of a Mass that was offered up for me in Florida just before my launch. I was able to play the tape every Sunday morning and in a sense "go to church." What better place? Up in the heavens, close to God, and celebrating Mass. I am a very fortunate person...

In the years when you were getting ready for your calling as an astronaut, you were also establishing your family. Your writing reflects a very great love for your wife and children. Whence this exemplary dedication? What does the family and parenting mean to you? Your book also contains letters which you wrote from space to your son John. What did you wish

to particularly impress by such communication?

You know, even after all of my great adventures off the planet - I realize more than ever that the most important thing in life is family. You do not need to blast off in a rocket in order to participate in the greatest thrill in life: watching your own children progress. As far as the letters to my son: to be honest, there were times that I was not sure that I would be making it back home (during the onboard fire for example). I wanted my boy to know what I thought of him, that I loved him, and would always be watching over him no matter what.

We laymen imagine that space flights are the most carefully programmed activities in the world. Yet, while you were in touch with a different way of thinking in Russia and then during your adventure on Mir you were also confronted by various human errors, shortcomings, and difficulties. Did you think about various human frailties, shortcomings, prejudices, or downright viciousness while in space? What could be done to combat them?

Yes, we do have our frailties - but I can tell you, God gave us two great blessings that allow us to overcome any difficulty: the ability to adapt and change, and the ability to rise to any occasion, given a passion for what you are doing. I learned a lot about my frailties up there—I have never felt so isolated and cut off in my life—but I also learned that there is something within each of us that allows us to overcome any obstacle, any hardship...

What was the hardest thing for you in space? Was it loneliness or something else?

Just being away from other people. I will never take my family, friends, colleagues for granted again. None of us should... **More than once you faced the danger of imminent death (e.g., during the fire on Mir). In your book you mention how by being exposed to such dangers you have learned things about human nature that you would otherwise never notice. How do you look at this today? Is death the end or the beginning?**

In my case, when faced with death, I more or less accepted it and said to myself: this is what it is like for us all. At some point we take our last breath, and move on to another life. It was okay with me to leave this world. The only regret that I had was that I had not left behind enough for the people I love, for example, I wished that I had written down something to my son John to let him know how much that I love him. I suggest that everyone gets their house in order along these lines: never be afraid to

Kandidati za "očeta ali mamo" naroda do dneva izida

Dr. Janez Drnovšek

dr. France Arhar

Barbara Brezigar

dr. Anton Bebler

Tomaž Rozman

Zmago Jelinčič

Jure Cekuta

Marko Kožar

dr. Lev Kreft

Štefan Hudobivnik

**Veleposlaništvo
Republike Slovenije
Canberra**

Odpravnik poslov:
Bojan Bertonec
Drugi sekretar:
Marko Polajžer
Advance Bank Centre -
Level 6
60 Marcus Clarke Street
Canberra City
Telefon: (02) 6243 4830
Fax: (02) 6243 4827
Embassy of
Republic of Slovenia
P.O.Box 284 Civic Square
Canberra ACT 2608
Domača stran na internetu:
<http://slovenia.webone.com.au>
E-mail:
embassyofslovenia@webone.com.au
Veleposlaništvo je odprto vse
delovne dni od
9.00-17.00
uradne ure so od 10.00 - 14.00

Konzulat Avstralije
Častni konzul
Viktor Baraga
Trg Republike 3/XII,
Ljubljana 1000 Slovenija
Telefon: + 386 1 425 4252
Fax: + 386 1 426 4721
E-mail:
austral.cons.sloven@siol.net

Novega predsednika Republike Slovenije bomo izbirali 10. novembra letos. Če nobeden izmed kandidatov ne bo prejel večine veljavnih glasov, se bosta najuspešnejša kandidata pomerila znova po treh tednih - torej 1. decembra.

Vse o volitvah na spletu: <http://www.volitve.si> in www.sigov.si/rvk

Od zbiranje podpisov podpore ali kako bomo volili

LJUBLJANA, STA - Volivke in volivci bodo imeli od ponedeljka, ko začnejo teči roki za volilna opravila za novembrske volitve predsednika republike in lokalne volitve, pa vse do sredine oktobra priložnost izraziti podporo posameznim kandidatom, in sicer s podpisom posebnih obrazcev na upravnih enotah. Ponedeljek, 2. september, se namreč v skladu z odlokom, ki ga je konec julija podpisal predsednik državnega zbora Borut Pahor, šteje za dan razpisa letošnjih volitev in obenem dan začetka volilnih opravil. Republiška volilna komisija (RVK) je rokovnik teh opravil sprejela v torek, 27. avgusta.

Eden od najpomembnejših datumov v rokovniku je zagotovo rok za vložitev kandidature; kandidature za predsednika republike, člane občinskih svetov, za župana občine, za člane svetov krajevnih, vaških in četrtinskih skupnosti morajo biti vložene najpozneje 16. oktobra, in sicer za lokalne volitve do 19. ure, za volitve predsednika republike pa se rok za vložitev kandidature izteče omenjenega dne polnoči. Pri volitvah predsednika republike obstaja posebnost, da lahko kandidat, katerega kandidatura je potrjena s strani RVK in že pravno veljavna, najkasneje 20. dan pred dnevom glasovanja (21. oktobra do 24. ure) umakne soglasje h kandidaturi. Seznam kandidatov, ki se bodo potegovali za naklonjenost volivk in volivcev na predsedniških volitvah, bo torej lahko dokončno znan 23. oktobra, v sredstvih javnega obveščanja pa bo objavljen tri dni kasneje (26. oktobra).

Dan razpisa volitev omogoča, da se do volitev opravijo vse strokovne naloge, potrebne za potek volilnih postopkov. S tem dnem je tako mogoče začeti postopke za kandidiranje in vlaganja kandidatur, začnejo se določati volišča, razgrnejo se volilni imeniki in določi čas volilne kampanje, ki lahko v skladu z zakonom začne teči najprej 30 dni pred

dnevom glasovanja, tj. 11. oktobra, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja, to pomeni, da bo v soboto, 9. novembra, veljal volilni molk. Zadnji dan, ko se še lahko objavijo rezultati raziskav javnega mnenja o kandidatih, listah kandidatov in o strankah, je teden dni pred volitvami, torej 2. november.

Za vse tiste, ki bodo 10. novembra odsotni iz kraja stalnega bivališča, bo 5., 6. in 7. novembra potekalo predčasno glasovanje. Tisti volivci, ki bodo na dan glasovanja v tujini, pa morajo najpozneje do 11. oktobra Republiški volilni komisiji sporočiti, ali želijo glasovati po pošti. Tako kot doslej, bodo po pošti lahko glasovali tudi bolniki v bolnišnicah ali zdraviliščih, oskrbovanci v domovih za starejše, vojaki na sluzenju vojaškega roka in zaporniki, vendar morajo zahtevati za takšno glasovanje najpozneje do 3. novembra vložiti pri okrajni volilni komisiji. Volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, pa morajo najkasneje tri dni pred dnem glasovanja sporočiti, da želijo glasovati na svojem domu.

Organizatorji volilne kampanje morajo najpozneje 45 dni pred volitvami, torej 26. septembra, odpreti posebne žiro račune za volilno kampanjo, sredstva javnega obveščanja pa objaviti pravila za izrabo programskega časa oz. časopisnega prostora za predstavitev kandidatov, političnih strank in njihovih programov. Enajsti dan pred dnevom volitev (30. oktobra) morajo državnemu zboru predložiti vmesno poročilo o dogodkih, evidentiranih na posebnem žiro računu oz. drugih žiro računih, najkasneje v 30 dneh v primeru predsedniških volitev (oz. v 60 dneh pri lokalnih volitvah) po dnevu glasovanja pa so organizatorji volilne kampanje dolžni državnemu zboru in računskemu sodišču predati tudi dokončno finančno poročilo o vseh izdatkih za volilno kampanjo.

Prevajanje šibka točka v pripravah Slovenije na članstvo v EU

Ljubljana, (STA) - Medtem ko Slovenija v pripravah na vstop v Evropsko unijo - po načrtih naj bi država postala članica povezave leta 2004 - pri sprejemanju potrebnih reform, prevzemanju evropske zakonodaje in vzpostavljanju institucionalnega okvirja za delovanje v okoliščinah članstva napreduje razmeroma dobro in brez večjih težav, pa ena izmed resnih šibkih točk ostaja prevajanje evropskega pravnega reda v slovenščino. Priprava slovenske različice *acquis communautaire* je namreč eden od pogojev za sprejetje Slovenije v unijo, državo pa na tem področju čaka še precej dela.

Pravna redakcija prevodov evropske zakonodaje je trenutno v pristojnosti Oddelka za pravno redakcijo službe vlade za zakonodajo in Komisije za pravno redakcijo prevodov pravnih aktov Evropske skupnosti. Kot omenjeno, mora Slovenija do vstopa v EU pripraviti pravno, strokovno-terminološko in jezikovno usklajenost slovenske različice skupne evropske zakonodaje.

Pravni red EU obsega približno 2092 strani Uradnega lista EU primarne zakonodaje in približno 80.000 strani Uradnega lista sekundarne zakonodaje. Da pa je prevod neoporečen, mora čez tri faze prevajalskega procesa: najprej je treba akt jezikovno prevesti v slovenščino, ga strokovno, nato pa še pravno redigirati. Poleg tega je treba zagotoviti še polno usklajenost slovenskih različic vseh evropskih pravnih aktov.

Slovenija je doslej prevedla približno 31.000 strani pravnega reda Evropskih skupnosti, je za STA povedal namestnik direktorja vladne službe za evropske zadeve Andrej Engelman. Kot je dodal, je v slovenščino že prevedena vsa primarna zakonodaja, komisija za pravno redakcijo pa je konec julija večino prevodov te zakonodaje potrdila, kar pomeni, da lahko romajo v Bruselj. V septembru čakajo na potrditev komisije le še pristopne pogodbe - vse, razen tri iz zadnje širitve EU (z Avstrijo, Švedsko in Finsko), ki so že potrjene, je pojasnil.

Po podatkih iz sredine julija je prevedene še 29.561 strani sekundarne zakonodaje, od tega je 5398 strani strokovno, 4113 pa tudi pravno redigiranih. Kot je ob tem poudaril Engelman, se številke spominjajo praktično "iz dneva v dan", ker se je oddaja prevodov zunanjim prevajalcem v zadnjem mesecu zelo pospešila. Tem naj bi do konca julija oddali v prevod vec kot 8000 strani, tempo (približno 6000 strani na mesec) pa naj bi po Engelmanovih besedah obdržali tudi do konca procesa. Kot omenjeno, je pravna redakcija prevedenih aktov razmeroma skromna (nekaj cez 4000 strani), vendar pa naj bi se do konca avgusta oziroma začetka septembra število redigiranih strani, ki bodo nared za Bruselj, povečalo na 10.000.

Vlada je pripravam slovenske različice evropskih pravnih aktov v juniju in juliju zaradi številnih težav in posledicnih zamud v procesu posvetila še posebno pozornost. Tako je v pravno redakcijo vključila pravnike in strokovnjake iz vseh vladnih ministrstev, ki naj bi zagotovili ustrezno raven strokovne in pravne redakcije ter višjo stopnjo pravne in terminološke doslednosti. Trenutno je tako samo v pravno redakcijo, kot je povedal Engelman, vključenih približno 60 ljudi, dodatne kadre pa so vpeli tudi v strokovno redakcijo.

Engelman je priznal, da Slovenijo na tem področju čaka še kar nekaj težav, saj gre za izjemno zahteven projekt, ki ga mora država končati v dobrem letu dni. Kar zadeva stroške, ki naj bi jih vlada namenila za prevajanje evropskega pravnega reda v slovenščino, Engelman o natančnih številkah ni želel govoriti. Kot je pojasnil, je dokončna vsota odvisna od deleža zunanjih prevajalcev ter od tega, kolikšen del pravne in strokovne redakcije bodo opravili zunanji sodelavci. Po njegovi oceni naj bi sicer stroški dosegli nekaj sto milijonov tolarjev. "Okvirno računamo na približno 400 milijonov tolarjev," je povedal.

Sicer vlada načrtuje, da bo urad za uradne publikacije EU že na začetku prihodnjega leta začel s pripravami objave pravnih aktov EU v slovenščini.

Z znanjem tujega jezika v Nato

V Centru za jezikovno izobraževanje Slovenske vojske na Ajševici pri Novi Gorici so praznovali dve leti delovanja, slovesnosti pa se je udeležil tudi načelnik generalštaba Slovenske vojske brigadir Ladislav Lipič. Posebnost vojaške jezikovne šole je, da se tujih jezikov, s poudarkom na vojaški terminologiji, poleg slovenskih vojakov učijo tudi njihovi kolegi iz tujine. Osnovni namen šole je izboljšati razumevanje in sodelovanje med državami Partnerstva za mir in članicami zveze Nato.

V prvih dveh letih vojaške strokovne jezikovne šole na Ajševici se je v intenzivnem tečaju angleščine (angleščina je poveljavni jezik v zvezi Nato) zvrstilo 76 slovenskih tečajnikov in še 107 iz 18 držav, ki so se urili za mirovne operacije in častnike v mirovnih operacijah. Načelnik šole, polkovnik Srečko Karba, je pojasnil, da je to edinstveni center te vrste, saj je povsem jezikovni; v Natu in partnerskih državah deluje še osem podobnih centrov, ki pa niso namenjeni zgolj učenju jezikov. Ambicije vodstva šole so velike, saj želijo ustvariti center, ki bi postal vodilni za izobraževanje učiteljev tujega strokovnega jezika v domačem in mednarodnem okolju. V slovenski knjižni fond so na dan obletnice dodali tudi priročnik o zvezi Nato, tako da imamo v slovenskem jeziku na 544 straneh zbrane vse informacije o delovanju te vojaške zveze, v katero naj bi Slovenijo povabili letos jeseni. Zoran Potic

Slovenija 93. največji gospodarski subjekt na svetu

Ljubljana, (STA) - ZDA so bile leta 2000 z 9810 milijardami dolarjev bruto domačega proizvoda (BDP) največji gospodarski subjekt na svetu, Slovenija pa je z 18 milijardami dolarjev zasedla 93. mesto. Med podjetji je z 63 milijardami dolarjev dodane vrednosti najvišje posegla naftna družba Exxon Mobil, ki je zaostala eno mesto za Cilom (71 milijard dolarjev), prehitela pa je Peru (53 milijard dolarjev), je pokazala raziskava Konference Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD). Ta je objavila listo 100 največjih gospodarskih subjektov na svetu, tako držav, kot tudi podjetij. UNCTAD je pri razvrščanju držav upošteval BDP posamezne države, pri podjetjih pa dodano vrednost, kjer so bili upoštevani dobiček pred obdavčitvijo, plače, amortizacija in nihanje vrednosti podjetij v omenjenem letu.

Po BDP so bile leta 2000 dalec v ospredju ZDA, sledi Japonska (4765 milijard dolarjev), Nemčija (1866 milijard dolarjev), Velika Britanija (1427 milijard dolarjev), Francija (1294 milijard dolarjev), Kitajska (1080 milijard dolarjev), Italija (1074 milijard dolarjev), Kanada (701 milijarda dolarjev), Brazilija (595 milijard dolarjev) in Mehika (575 milijard dolarjev).

Med podjetji so se med prvih 60. uvrstili še giganti kot so General Motors (47. mesto; 63 milijard dolarjev), Ford (55. mesto; 44 milijard dolarjev), Daimler Chrysler (56. mesto; 42 milijard dolarjev), General Electric (58. mesto; 39 milijard dolarjev) in Toyota (59. mesto; 38 milijard dolarjev).

Med državami kandidatkami za vstop v EU se je z 51 milijardami dolarjev BDP najbolj odrezala Češka, ki je zasedla 51. mesto, sledi Madžarska (54. mesto; 46 milijard dolarjev), Romunija (61. mesto; 37 milijard dolarjev) in Slovaška (86. mesto; 19 milijard dolarjev). Slovaška je za mesto prehitela sosednjo Hrvaško, ki je leta 2000 prav tako ustvarila BDP v višini 19 milijard dolarjev oz. za milijardo več kot Slovenija. Slovenija je predlani ustvarila tolikšen BDP kot ga je imel skoraj 17-milijonski Kazahstan, oz. kolikor so po raziskavi UNCTAD znašale dodane vrednosti družb Itochu, Honda, Nissan in Eni.

V Sloveniji na obisku delegacija Parlamentarne skupščine NATO

Ljubljana, (STA) - V Sloveniji se na povabilo predsednika državnega zbora Boruta Pahorja mudi 35-članska delegacija Parlamentarne skupščine zveze NATO pod vodstvom njenega podpredsednika, senatorja Maria Palomba. Poleg gostitelja Pahorja pa jih bo sprejel še predsednik republike Milan Kučan, državni sekretar na ministrstvu za zunanje zadeve Ignac Golob in predsednik parlamentarnega odbora za zunanjo politiko Jelko Kacin. Namen obiska parlamentarcev zveze NATO, ki bo trajal do torka, je seznanitev s pripravljenostjo Slovenije za članstvo v zvezi NATO, z zgodovino, kulturo in nekaterimi gospodarskimi kazalci naše države ter z razmerami v jugovzhodni Evropi.

Voditelje EU bo na vrhu v Kopenhavnu varovala bodeča žica

Koebenhavn, (STA) - Voditelje držav članic Evropske unije in prebivalce Kopenhavna bo med decembrskim vrhunskim zasedanjem petnajsterice v danski prestolnici, kjer naj bi padla odločitev o širitvi unije, varovala tri kilometre dolga bodeča žica, poročajo danski časniki. Kot poudarja časnik Jyllands-Posten, gre sploh za prvi primer uporabe takšne metode za zagotavljanje varnosti na Danskem.

"Namestitev bodeče žice je v skladu s trendi, ki jih lahko vidimo povsod po svetu. Gre za manifestacijo globokega nezaupanja do ljudi, zato bi bil najboljši opis tega bodečega zidu zid sramote," je odločitev policije v Kopenhavnu za časnik Jyllands-Posten komentiral tiskovni predstavnik nevladne organizacije Global Roots Claus Petersen. "To je povsem nedanska stvar. Policija se oborožuje in vadi ulične spopade, medtem ko skušajo aktivisti delovati mirno. Naše stališče je, da bo ograja odločitve, ki bodo sprejete na vrhu, le še bolj oddaljila od ljudi," je poudaril Petersen.

Policija se pred obtožbami brani s pojasnili, da gre za t.i. "NATO bodečo žico", ki se od navadnih razlikuje v tem, da so bodice na žici nameščene v razmaku nekaj centimetrov, uporabili pa naj bi jo namesto živega zidu pripadnikov policije, saj mesto nima na voljo dovolj policistov. Kot je še dodala policija, ljudje žice naj ne bi opazili, saj naj bi jo "iz estetskih razlogov" na vseh vidnih mestih ustrezno zakrili.

Bodeča žica naj bi ostala nameščena vse do konca leta, tako da utegnejo imeti ljudje v nekaterih mestnih ulicah precej težav s prometom, ki bodo zaradi varnostnih razlogov ostale zaprte, še poročajo časniki.

Finance: Lublana je prodana

Ljubljana, (STA) - Geografska porazdelitev naklonjenosti tujim vlaganjem se je lani in letos temeljito spremenila. Do lani so bili najboljši primeri učinkovitega sodelovanja s tujim kapitalom predvsem v manjših mestih. Potem pa je mednarodni denar začel vstopati skoraj izključno v ljubljanske družbe. Še več, povsod kjer sta dva približno enako močna tekmeča, se je s tujcem povezovala prestolniška družba, ne pa njen območni tekmeč, piše Borut Hočevar v Financah.

Kako bo morebitni Novartisov prihod v farmacevtsko družbo Lek vplival na slovenski trg, še ni jasno, zelo verjetno pa morajo v Krki drugače razmišljati o okrepljenem ljubljanskem farmacevtu. Tako kot je pred leti OMV podprl Istrabenz v boju z ljubljanskim tekmečem Petrolom, zdaj Interbrew, KBC in čez čas morda še Novartis pomagajo slovenskim partnerjem v boju za delež na domačem trgu. Spremenil pa se je še en trend: še pred nedavnim so v "neljubljanskih" regijah negodovali, češ da samo ljubljanska podjetja prevzemajo družbe iz manjših krajev. Spomnimo se na primer Unionovega prevzema Fructala in Žitovih prevzemnih ambicij. Zdaj je povsem drugače, kar najbolj očitno potrjujeta laški nakup Unionovih delnic in ptujška Perutnina, ki si v teh dneh pripaja ljubljansko Jato. Negodovanja, da tujci prevzemajo najboljša slovenska podjetja, zato niso povsem točna. Bolj natančno: tuji vlagatelji, vključno s štajerskimi, prevzemajo predvsem najboljša ljubljanska podjetja. Nekatere izjeme, recimo Banka Koper, to samo potrjujejo, ugotavlja komentator.

Slovenija vztraja pri teritorialnem principu vračanja zamrznjenih deviz v okviru nasledstvenih pogajanj bivše Jugoslavije

VECER Maribor "Edini merodajen okvir za pogajanja v okviru nasledstva je sklenjeni sporazum za vprašanja nasledstva, ki ga je pred kratkim ratificiral slovenski parlament in ki so ga prav Bosanci prvi ratificirali. Možnih je več oblik, a ta predvideva tako rešitev, da vseh pet držav naslednic sprejme sporazum, ki je sprejemljiv za vse. Dodatnih možnosti mimo tistih, ki jih opredeljuje sporazum, ne vidim," je za Večer povedal Rudi Gabrovce, visoki predstavnik Slovenije za nasledstvena vprašanja. Vprašanje vračanja zamrznjenih deviznih vlog bosanskim varčevalcem je ob nedavnem obisku slovenskega predsednika Milana Kučana v Sarajevu znova v ospredju. Od vseh naslednic bivše Jugoslavije samo bosanske oblasti še niso uredile teh problemov svojih državljanov. Zdaj predlagajo bilateralne pogovore tako s Slovenijo kot z ZRJ. "Bilateralni stiki so sicer možni, glede pogajanj pa sem skeptičen," meni Rudi Gabrovce. "Kot je znano, je Slovenija to na teritoriju svoje države v celoti uredila že pred leti. Podobno je storila Jugoslavija na svojem ozemlju. Zelo srečno je zgodbo zaključila Makedonija in tudi Hrvaška je to varčevanje uredila za vse svoje državljane, diskriminirala pa je tiste, ki niso mogli dokazati državljanstva. Verjetno je ta pritisk javnosti v Bosni v luči bližnji volitev razumljiv. Sporazum o nasledstvu predvideva, da pogajanja o garanciji federacije tečejo v Baslu in nič drugega. Tako dolgo je treba iskati rešitve, da se najde takšna, ki je sprejemljiva za vse. Na zadnji seji, ki je bila v začetku julija v Baslu, smo dobili na mizo takšen predlog, da nobena od delegacij ni mogla z njim soglašati. To ne pomeni, da ni mogoče rešitve iskati naprej. Zdaj pričakujemo določeno pismo iz Banke za mednarodne poravnave in potem bomo videli, kako naprej." Ali so pogajanja v Baslu zastala, pa zato Bosanci predlagajo dvostranske pogovore? "Poenostavljeno povedano: tisti, ki naj bi dali, so menili, da rešitev ni uravnotežena, tistim, ki naj bi prejeli kakšna sredstva ali jamstva, se je zdelo, da dobivajo premalo," je pojasnil Rudi Gabrovce. Slovenija vztraja pri teritorialnem principu, kar je po besedah Rudija Gabrovca mogoče dokazati v bančnih bilancah. Z razpadom prejšnje države so nastale nove zaokrožene teritorialne enote, po katerih je treba nekako porazdeliti garancijo federacije za devizne hranilne vloge. Zato govorimo o teritorialnem principu, saj Slovenija vztraja pri stališču, da je bila poraba deviz lokalna. Ta princip sta doslej sprejeli le še ZRJ in Makedonija. Po drugi strani je bilo jamstvo federacije individualno - namenjeno je bilo vsakemu varčevalcu posebej, ne banki in ne republiki. Je že mogoče predvideti, kdaj bi se ta del pogajanj končal? "Tega ni mogoče napovedati, smo pa seveda bližje koncu, kot smo bili pred pol leta," ocenjuje Rudi Gabrovce.

Belgijci bodo upravljali s 34 odstotki NLB

Svet Banke Slovenije soglaš, da bo belgijska KBC v NLB 34-odstotna lastnica in bo imela toliko tudi upravljaljskih pravic - Pred letom 2006 KBC ne more povečevati lastniškega deleža, potem pa lahko za večji delež na novo zaprosi Belgijska bančno-zavarovalniška hiša KBC je 16. maja letos pri Banki Slovenije zaprosila za dovoljenje za pridobitev 34-odstotnega kvalificiranega deleža in prav tolikšen delež upravljaljskih pravic v NLB. Ker je morala slovenska centralna banka v skladu z Zakonom o bančništvu o vlogi odločiti v treh mesecih, je svet Banke Slovenije včeraj, po štirih obravnavah, soglasno odločil, da lahko belgijski kupec 34-odstotnega deleža NLB pridobi na posreden ali neposreden način lastništvo in upravljaljske pravice za odstotek, za katerega je zaprosil, to je 34 odstotkov. Pred letom 2006 KBC ne more povečevati lastniškega deleža, potem pa lahko za večji delež na novo zaprosi. Banka Slovenije je v skladu s svojimi pooblastili celovito pregledala vlogo, pri čemer je preverila predvsem boniteto, strategijo in položaj banke KBC ter vse transakcijske dokumente in njihova določila. Potem ko so člani sveta dobili dodatna pojasnila in preučili posledice nakupa na domačem in tujih trgih (pri tej transakciji se je posredno spremenila tudi lastniška in upravljaljska struktura v hčerinskih bankah NLB v tujini), je Banka Slovenije upoštevala tudi sklep nadzornega sveta NLB, da se bo NLB postopoma umaknila iz Banke Celje.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (30. avgusta 2002)

Država (enota)	tolarjev	Država (enota)	tolarjev
EMU (1 EUR)	227,7093	Madžarska (1 HUF)	0,9308
Avstralija (1 AUD)	127,7400	Poljska (1 PLN)	55,8947
Danska (1 DKK)	30,6671	Švedska (1 SEK)	24,8125
Hrvaška (1 HRK)	30,8947	Švica (1 CHF)	155,0203
Japonska (1 JPY)	1,9569	V. Britanija (1 GBP)	358,7668
Kanada (1 CAD)	148,3255	ZDA (1 USD)	231,0362

Kriza v Argentini se poglablja

Poroča Mirko Vasle

V Argentini se je zadnje čase marsikaj spremenilo. Argentina je v najhujši moralni in gospodarski krizi svoje zgodovine. Vse se je začelo decembra meseca lanskega leta ko je padel predsednik De la Rúa. V desetih dneh smo imeli kar pet predsednikov. Ko je končno prevzel predsedniško mesto Duhalde so se začeli gospodarski ukrepi, najprej devaluacija, in ta je bila za Argentino usodna. Do decembra meseca lanskega leta je en ameriški dolar veljal en argentinski peso, danes velja tri pese in pol. Cene uvoženega blaga so se torej zvišale za 350%. Kar se pa tiče domačega blaga so se pa cene zvišale okrog 50%. Vsaki dan se kakšna stvar za nekaj odstotkov podraži, plače so pa ostale na isti ravni decembra meseca. Edino privatniki bodo svojim uslužbencem povisali plačo za 10% a to samo za dobo šestih mesecev.

Uradna brezposelnost kroži okrog 22% a v resnici je treba to številko podvojiti. Resnica je da več kot polovica Argentinskega prebivalstva živi v skrajni revščini. Računa se da v tej deželi živi 8.300.000 mladih od katerih jih 7.000.000 živi v revščini.

Veliki problem je tudi ta, da so ljudje izgubili prihranke ki so jih imeli na banki, prvič zaradi tega ker so jim banke spremenile decembra meseca prihranke ki so jih ljudje imeli v ameriških dolarjih v pese in drugič ker jim bojo ta denar vrnili šele čez nekaj let. Glede nato so protestne manifestacije varčevalcev po mestu postale nekaj vsakdanjega. Banke so pa strogo zaščitene tako da je center mesta dobil čisto novi razgled. Narastla sta tudi kriminal in kraja. Korupcija je pa še vedno na dnevnem redu. Politiki pa kakor izgleda živijo čisto v drugem svetu. Sedaj imajo v političnih strankah veliki notranji boj ker bodo marca meseca prihodnjega leta predsedniške volitve.

Združene države in mednarodni denarni fond so pa izjavili da bodo na prvem mestu v regiji pomagali Urugvaju in Braziji in šele potem Argentini.

Če pomislimo da se v Argentini vsaki dan izgubi 2000 delovnih mest potem ni dosti upanja da bi se v bližnji prihodnosti v Argentini kaj spremenilo.

Tudi slovenski skupnosti v Argentini ekonomska kriza ni prizanesla. Tu že vrsto let deluje kreditna zadruga Sloga v katero so nosili svoje prihranke tukajšnji Slovenci. Zaradi krize jim zadruga ne more vrniti denarja in tako so nastali mnogi spori med argentinskimi slovenski.

Po drugi strani se je pa kar nekaj Slovencev iz Argentine preselilo v Slovenijo. Predvsem mladi zakonci z otroci. V Slovenijo so šli predvsem zato da jim bo domovina staršev nudila boljšo prihodnost....

Slovenija je med EU regijami z nižjo stopnjo brezposelnosti

Stopnja brezposelnosti mlajših od 25 let je lani v regijah EU segala od 2,1 do 59,9 odstotka in v regijah držav kandidatki od 3 do 75,5 odstotka. Razlike v stopnji brezposelnosti znotraj EU so še zmeraj velike. Aprila lani je, sodeč po pred nekaj dnevi objavljenimi podatki Eurostata, delež aktivnega prebivalstva, ki je brez zaposlitve, segal od 1,2 (v nizozemski regiji Utrecht) do 33,3 odstotka (v francoski regiji Reunion). Nič drugače ni bilo v državah kandidatki za vstop v EU. Tukaj je bil prepad med regijami z najnižjo in najvišjo stopnjo brezposelnostjo 30,8-odstotne točke. Podatki o stopnji brezposelnosti žensk in mlajših od petindvajset let pa razkrivajo še večje razlike med omenjenimi regijami.

Eurostat spremlja razlike v stopnji brezposelnosti med statističnimi regijami v EU in državah kandidatki, ki oblikujejo tako imenovano raven NUTS 2. Po teh podatkih je bila stopnja brezposelnosti v 15 državah EU aprila lani za 0,7 odstotne točke nižja kot leto poprej - spustila se je na 7,6 odstotka. Skoraj za toliko se je povečala stopnja brezposelnosti v državah kandidatki in v povprečju znaša 13,1 odstotka. Vendar pa je na regionalni ravni v obeh skupinah držav stopnja brezposelnosti pomembno odstopala od tega povprečja.

Spodbuden je podatek, da je med aprilom 2000 in aprilom 2001 stopnja brezposelnosti upadla v 80 odstotkih od 209 statističnih regij v EU - tudi v tistih, kjer je brezposelnost relativno visoka. Pri tem je imelo aprila lani 53 statističnih regij stopnjo brezposelnosti, ki je bila nižja od polovice povprečja v EU, torej manj kot 3,8 odstotka. Le v Grčiji, Španiji in Franciji so vse regije presegle evropsko povprečje. Najvišje so bile stopnje brezposelnosti v Italiji, Franciji, Nemčiji, Španiji in Grčiji, kjer je 16 regij presegle dvakratnik evropskega povprečja. V državah kandidatki za vstop v EU je med drugim četrtertletjem 2000 in 2001 upad stopnje brezposelnosti ugotovila polovica od 53 statističnih regij. Med vsemi regijami je bila stopnja brezposelnosti nižja od polovice povprečja v EU v treh regijah (na Madžarskem in Češkem), kar v 22 regijah pa je preseгла dvakratnik povprečja EU; 13 regij je bilo na Poljskem, 5 v Bolgariji, 3 na Slovaškem in ena v Litvi.

Največje so razlike pri mladih

Bolj kot na ravni celotne populacije aktivnega prebivalstva so razlike med regijami očitne pri stopnji brezposelnosti mlajših od 25 let. Pri tej skupini prebivalstva se je znotraj EU brezposelnost gibala med 2,1 odstotka (v nizozemski regiji Utrecht) in kar 59,9 odstotka (v italijanski regiji Kampanija). Še večje so razlike v državah kandidatki; tam je bil lani najmanjši delež brezposelnih mladih v madžarski regiji Köz, znašal je 3 odstotke, najvišji pa v severozahodni regiji Bolgarije - 75,5 odstotka. Znotraj EU so posebej izrazite razlike v razvoju med regijami nekdanjih zahodne in vzhodne Nemčije - v prvih se brezposelnost med mlajšimi od 25 let znižuje, medtem ko v regijah "novih dežel" še zmeraj narašča. V povprečju je stopnja brezposelnosti te skupine prebivalstva najvišja v Italiji (28,2 odstotka), Grčiji (28 odstotka) in Španiji (24,9 odstotka), najnižja pa na Nizozemskem (5 odstotkov), v Avstriji (5,5 odstotka) in na Irskem (6,2 odstotka). Stopnja brezposelnosti glede na spol je v kandidatki za vstop v EU podobna, v državah EU pa je brezposelnost pri ženskah običajno višja kot pri moških - to velja za 75 odstotkov regij EU. Najnižja je bila brezposelnost žensk na Nizozemskem (1,1 odstotka) in na Finskem (1,4 odstotka), najvišja pa v Italiji (36,4 odstotka) in Španiji (34,3 odstotka). Na drugi strani pa je manjšo brezposelnost med ženskami kot med moškimi imela več kot polovica regij držav kandidatki; najnižji je bil delež brezposelnih žensk v madžarski regiji Köz (2 odstotka), najvišji pa v severozahodni regiji Bolgarije (28,5 odstotka).

Slovenija sodi po objavljenih podatkih s 5,7-odstotno stopnjo brezposelnosti med regije z nižjimi deleži nezaposlenega aktivnega prebivalstva. Vendar pa je imelo nižjo stopnjo od naše kar nekaj regij v državah, ki se potegujejo za vstop v evropsko združbo. Sicer pa je stopnja brezposelnosti nižja od povprečja EU, kar velja tudi za brezposelnost med ženskami (6 odstotkov). Po drugi strani pa je med mlajšimi od 25 let stopnja brezposelnosti višja od povprečja v EU - znaša 15,7 odstotka.

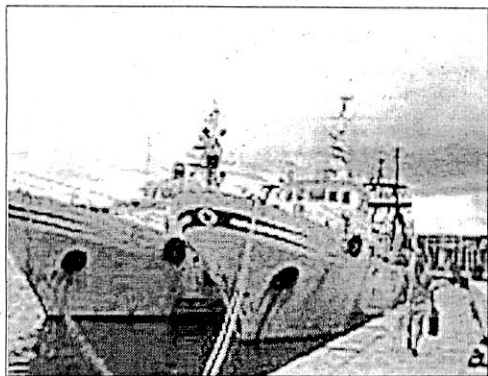
Zahtevna naloga ekonomske politike EU

Kaj botruje tolikšnim razlikam v brezposelnosti med posameznimi regijami, je seveda kompleksno vprašanje, ki zahteva natančne raziskave. Gotovo pa so razlike med regijami v brezposelnosti posledica spleta dejavnikov, kot so zgodovinski razvoj regije, struktura in narava proizvodnje, izobrazbena struktura, razlike med iskanimi in ponujenimi poklicnimi profili, produktivnost faktorjev proizvodnje, moč sindikatov, delovna zakonodaja itn. - da naštejemo le nekatere.

Reševanje problemov brezposelnosti je tudi zaradi tovrstnih razlik med regijami znotraj EU vsekakor težka naloga. Še posebno, če vemo, da nosilci ekonomske politike nimajo posebej velikega manevrskega prostora za ukrepanje. Enajst evropskih držav se je namreč z odločitvijo za skupno valuto odreklo dvema pomembnima instrumentoma ekonomske politike: deviznemu tečaju in uravnavanju količine denarja v obtoku. Poleg tega ima vsakršno ukrepanje posledice; odgovornost zanje pa bo moral prevzeti tisti, ki ukrepa. Reševanja problemov brezposelnosti se je torej treba lotiti več kot preudarno; že majhen napačen korak lahko namreč probleme brezposelnosti še poglobi - ali ustvari nove.

Ksenja Pušnik

Sporazum o meji še naprej buri duhove v Sloveniji in na Hrvaškem

Ljubljana, (STA) - V Sloveniji in na Hrvaškem še naprej buri duhove parafirani sporazum o meji. Slovenska ljudska stranka (SLS) se je v zavzela za ratifikacijo sporazuma, v primeru, če Hrvaška tega ne bi storila, pa se SLS zavzema za odstop od pogodbe in nova pogajanja o celotni morski in kopenski meji. Medtem so na Hrvaškem vse glasnejše zahteve po odstopu premiera Ivica Račana kot tudi po odstopu od sporazuma o meji in za mednarodno arbitražo. O slovensko-hrvaških odnosih je v radijskem pogovoru spregovoril tudi predsednik republike Milan Kučan, ki je posvaril pred zastupljajočo medijsko vojno. Medtem piranski občinski svetnik Joško Joras

še naprej ostaja v puljskem zaporu. Člani Odbora za zaščito slovenskih državljanov pred tujo državo pri Slovenski konferenci Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) pa so opozorili na neodločen in neustrezen odziv slovenske vlade in diplomacije v primeru aretacije slovenskega državljana Jorasa.

V SLS so na novinarski konferenci pojasnili stališče izvršilnega odbora (IO), da bodo koalicijskim partnerjem predlagali odstop od parafiranega sporazuma o meji med Slovenijo in Hrvaško. Glavni tajnik SLS Andraž Vehovar je povedal, da se zavzemajo za takojšnjo ratifikacijo sporazuma, ki so ga julija lani tudi podprli. V primeru, če Hrvaška tega ne bi storila, pa so v SLS za odstop od pogodbe in nova pogajanja o celotni morski in kopenski meji.

To je sicer v nasprotju z izjavo premiera Drnovška, ki je na novinarski konferenci povedal, da bi v tem primeru Slovenija Hrvaški predlagala "zamrznitev" mejnega vprašanja, kot zadnjo možnost pa arbitražo. Za slednjo se v skrajnem primeru zavzema tudi SLS, pred tem pa predlagajo izdelavo bele knjige, ki bo vsebovala "predstave in utemeljitve Republike Slovenije o pravični meji". Omenjena bela knjiga bi morala po besedah Vehovarja uživati konsenzualno podporo vseh parlamentarnih strank in velike večine državljanov. V SLS bodo tudi predlagali, da bi morala vlada z belo knjigo seznaniti tudi Evropsko komisijo in članice EU.

Združenje Hrvaški resnični preporod (HIP) istrske županije je na hrvaškem ustavnem sodišču vložilo tožbo proti premieru Ivici Račanu zaradi "postopka prepustitve državnega ozemlja drugi državi, ki je v zgodovini sodobnih držav brez primere", je na novinarski konferenci v Pulju sporočil tiskovni predstavnik HIP Ninoslav Mogorovič. Parafirani sporazum o meji s Slovenijo za Hrvaško ni mednarodnopravno obvezujoč, vendar pa ga Račan prav tako ne more preklicati brez za Hrvaško negativnih in škodljivih posledic. To lahko stori le ustavno sodišče, je po poročanju hrvaške tiskovne agencije Hina še dejal Mogorovič.

Kot je še dejal Mogorovič, istrski HIP od hrvaške vlade zahteva, da saboru predloži sprejetje ustavnega zakona o zaplembi slovenskega premoženja na Hrvaškem kot nadomestilo "okradenim varčevalcem Ljubljanske banke". V prvi fazi bi morali zaplembo, tako Mogorovič, opraviti na nekdanjih počitniških domovih slovenskih podjetij in sindikatov, ki po njegovih besedah razpolagajo z okoli 35.000 ležišči vzdolž Jadranske obale, je poročala Hina. HIP od vlade tudi zahteva, da toži Slovenijo na mednarodnih sodiščih zaradi kršenja mednarodnih konvencij, poglavito pa je, še meni Mogorovič, da pomaga pri tožbi okradenih varčevalcev pred Evropskim sodiščem za človekove pravice.

Odstop premiera Račana kot tudi celotne vlade zahteva tudi Hrvaška demokratična skupnost (HDZ). Predsednik HDZ Ivo Sanader je dejal, da njegova stranka zahteva odstop Račana in vlade zaradi položaja, v katerem se je znašla Hrvaška zaradi parafiranega sporazuma o meji s Slovenijo. "HDZ se zavzema za mednarodno arbitražo in verjame, da bo do nje prišlo, saj tudi Slovenci niso povsem zadovoljni," je na novinarski konferenci v Kninu dejal Sanader. Vendar pa bo Hrvaška zaradi Račanovega sporazuma z Drnovškom v bistveno težjem položaju, meni predsednik HDZ.

Hrvaška vlada je sicer na četrtkovi seji odobrila odprtje šestih mejnih prehodov za obmejni promet med Slovenijo in Hrvaško na podlagi maloobmejnega sporazuma (SOPS). Omenjene prehode naj bi odprli najkasneje do konca leta.

Slovensko-hrvaškim odnosom se v pogovoru za 4. mrežo nekomercialnih radijskih postaj ni mogel izogniti tudi predsednik Milan Kučan. Menil je, da smo blizu tega, da bo medijska vojna med Slovenijo in Hrvaško šla čez mejo in bo trezno razmišljanje o objektivnih skupnih interesih zelo oteženo. Napeti odnosi s Hrvaško so preresna zadeva, da bi o njej komentirali "ob vsakem gostilniškem omizju", je še dejal.

Premier Drnovšek je hrvaški strani že pred časom ponudil srečanje; zdaj bo do tega prišlo in na njem naj bi ugotovili, ali je moč priti do rešitve občutljivih problemov po dosednji poti z odgovornostjo obeh vlad in držav, "ali pa bo potrebno res iskati razsodnika in s tem na nek način priznati, da sami nismo kos temu, da za to ni pripravljenosti, ali da ni pripravljenosti za konfrontacijo z javnim mnenjem, ki ga je lahko hitro razvneti, težje pa pogasiti", je dejal Kučan.

Na vprašanje o kritikah zaradi domnevne pasivnosti slovenske diplomacije in premiera Drnovška v odnosih s Hrvaško je Kučan odgovoril, da bi bilo moč o nekoliko zamujenih odzivih govoriti, če bi držalo, da Slovenija nima stališč. Ker pa je stališča oblikovala in jih tudi ponovila, ne vidi "nobene potrebe, da bi jih kar naprej ponavljala, še manj, da bi po trije, štirje vodilni slovenski politiki vsak dan sproti komentirali aktualna dogajanja, še najmanj pa, da bi prek naših medijev komentirali dogajanja v sosednji državi". Medtem piranski občinski svetnik Joško Joras

Joško Joras

ostaja v zaporu v Pulju. Člani novoustanovljenega civilnodružbenega Odbora za zaščito slovenskih državljanov pred tujo državo pri Slovenski konferenci SSK so opozorili na neodločno in neustrežno odzivanje slovenske vlade in diplomacije v primeru aretacije slovenskega državljana Joška Jorasa, ki v puljskem okrožnem zaporu od 21. avgusta prestaja 30-dnevno zaporno kazen. Po mnenju odbora je bilo dejanje hrvaške policije, ko je aretirala Jorasa, "kršitev nedotakljivosti ozemlja RS in zato ugrabitev slovenskega državljana". Jorasova hiša v Mlinih, v enem od spornih zaselkov na levem bregu Dragonje ob slovensko-hrvaški meji, je po mnenju odbora neizpodbitno na slovenskem ozemlju. Zato slovensko vlado pozivajo, naj zahteva "takojšnjo in brezpogojno osvoboditev ugrabljenega slovenskega državljana, izplačilo odškodnine Jorasu za prizadejano krivico in opravičilo hrvaške vlade slovenski za kršitev njene ozemeljske suverenosti".

Slovensko diplomacijo in notranje ministrstvo je kritiziral tudi član narodne zveze pri SLS Marko Jakomin. Po njegovih besedah sta slovenska diplomacija in MNZ ob incidentih v Piranskem zalivu in predvsem ob aretaciji Joška Jorasa ravnala neprimerno. Pojasnil je, da Slovenija ni podala kazenske prijave zoper hrvaške državljanke, ki so z Jorasove hiše sneli slovensko zastavo. Jakomin je zatrdil, da Joras v zameno za svojo izpustitev iz zaporu v Pulju ne bo plačal kazni, in dodal, da je nesprejemljiva ponudba slovenske države, da bi "financirala" plačilo kazni. Dodal je, da zahtevajo takojšnjo Jorasovo izpustitev in hrvaško opravičilo.

Uprava okrožnega zaporu v Pulju pa je zavrnila prošnjo Jorasovega odvetnika Danijela Starmana, da bi obiskal svojega varovanca v zaporu. Kot so še zapisali v odgovoru koprskemu odvetniku, bodo obisk pri Jošku Jorasu dovolili le njegovim prijateljem in znancem, ne pa Starmanu kot odvetniku, in sicer 1. septembra za 60 minut. Starman je svojo prošnjo, da obišče ali govori s svojim varovancem, na upravo zaporu.

Povodenj stoletja

Voda, blato in solze

V tem mesecu avgustu je vse tisto, kar so puščale za seboj reke po evropskih mestih, dobilo status mednarodne katastrofe. Strašljive podobe, ki so jih izpisovale stoletne vode v Nemčiji, Avstriji, na Češkem, Madžarskem, Ukrajini in v Rusiji, so nemočni opazovalci strnili v preprost, a pomenljiv stavek: kontinent se potaplja.

Poplave na vzhodu Nemčije niso zgolj razdejevale hiš, cest in mest, marveč še enkrat krepko mešajo štrane v sklepni fazi volilnega boja za bundestag. Kancler Gerhard Schröder si od njih obeta spodbudo za svojo rdeče-zelena vlado, njegov izzivalec Edmund Stoiber pa se je znašel v zadregi, saj v svojo skupino kompetentnih sploh ni imenoval prav izvedenca za okolje. Medtem znanstveniki razpravljajo o tem, ali so strahotne povodnji posledica spremembe podnebja. Vsekakor drži, da je vsaj del katastrofe človekovo delo: reke, med njimi Labo, so obdali z nasipi in jih tako brezobzirno preoblikovali v plovne poti, da so se izgubila naravna poplavna območja. Ciklon iz Genove je imel v Nemčiji v minulih dneh strahotne posledice: silne vodne mase so skozi državo vrezale grozljiv koridor, desetisoči so morali zapustiti domove, veliko je mrtvih in pogrešanih, škoda je milijardna. Za veliko povodenj ni kriv le dež, odgovorni so tudi politiki vseh barv, ki dovoljujejo nemške reke siliti v umetna korita.

V ZRN je povodenj uničila celotna področja in na tisoče eksistenc na Bavarskem, Saškem in Saški-Anhaltu, nazadnje pa se z njo z združenimi močmi spopadajo štiri zvezne dežele na severu države. V kraju Glashütte je potok divjal kot nor in na glavni ulici sta grušč in blato dosegla višino poldrugi meter, tudi druge ulice so (bile) neprevozne. Neurje je raztrgalo asfalt, počile so cevi kanalizacije, pretrgalo je električno in vodno oskrbo. V saški Grimmi, verjetno najbolje restavriranem vzhodnonemškem mestecu, je (bilo) kot po bombnem napadu: blatna brozga je uničila mestno jedro in mnogi poslovneži so pred propadom, saj se je blago v prodajalnah v sekundah spremenilo v brezvreden odpad.

Podivjana voda rek Weisseritz in Labe je ogrozila umetnine v saški prestolnici Dresden, imenovani Firenze na Labi: njeni ujetniki so (bili) Zwinger, Semperjeva opera in Frauenkirche. Škode je za več milijard evrov. Evakuirali so morali več bolnišnic in domov za ostarele. Skozi halo glavnega kolodvora so tekle velikanske blatne mase vode. Kjer so potniki pred odhodom prej popili zadnjo kavo, je bila voda občasno visoka poldrugi meter. Ker je poplavilo tudi dele prog, so morali promet ustaviti. Saško so povodnji doletele povsem nepriljubljeno: zadnjih 50 let jih niso imeli. Nižebavarsko univerzitetno mesto Passau se je znašlo v oprijemu naraslih voda rek Donave, Ilza in Inna. Razsežnosti katastrofe so šokirale celo prebivalce tega mesta, vajene povodnji.

Katastrofalne povodnji na Češkem so zahtevale 13 smrtnih žrtev, v Pragi pa so evakuirali več kot 200.000 ljudi. Reka Vltava je poplavila več mestnih predelov, hkrati pa je prizanesla staremu mestnemu jedru. Njena vodna gladina je padla in ljudje so si oddahnili. Že pred povodnjimi v srednji Evropi je vrtničast vihar potegnil čez rusko črnomorsko obalo (Krasnodarsko območje). V tej turistični regiji je po uradnih podatkih zaradi povodnji utonilo 63 ljudi, neuradno pa govorijo celo o 300 mrtvih. Silne vodne mase so namreč v jezero porinile cele avtomobile, avtobuse in šotore.

Pravzaprav so se katastrofalne poplave začele v Avstriji. Alpska republika je pri tem izgubila osem ljudi, njena turistična sezona 2002, ki se je začela tako obetavno, je splavala po vodi.

Za mnoge v Evropi so dnevi avgusta potekali ali še potekajo v znamenju "vode, blata in solz", a tudi pomoči z vseh strani. V ZRN pa bo že drugič stekel projekt "Aufbau Ost", se pravi solidarno investiranje v vzhodnonemško gospodarstvo, razvoj infrastrukture, odpiranje novih podjetij in drugo.

Der Spiegel, Focus

London STA - Kirurške posege so na območju današnjega Londona opravljali že v bronasti dobi, trdijo britanski arheologi. Ti so na dnu reke Temze odkrili lobanjo, ki ima v sredini luknjo, ta pa naj bi bila zagotovo posledica kirurškega posega. Človek je brez predhodnega omamljanja operacijo na glavi preživel. Po poročanju nemškega tednika Spiegel, je človek iz bronaste dobe, katerega lobanjo so odkrili, operacijo prestal brez predhodnega omamljanja. Da je človek pred 1750 leti pred našim štetjem operacijo preživel, kaže dejstvo, da so se kosti okoli luknje ponovno zarasle. Postopek, ki naj bi ga pred davnimi leti opravili takratni kirurgi, je po mnenju znanstvenikov trepanacija, na kar kaže velikost luknje. Trepanacija je najverjetneje najstarejša oblika kirurgije, gre pa za postopek previdnega strganja lobanje s kremenom. Trepanacija naj bi ublažila pritisk v lobanji, izvajali pa so jo proti glavobolom in migrenam. Ljudje takrat naj bi tudi verjeli, da lahko skozi luknjo v lobanji iz glave odidejo zli duhovi, ki povzročajo epilepsijo in duševne bolezni. V Veliki Britaniji so odslej odkrili kakih 400 lobanj, na katerih je bil opravljen podoben kirurški postopek, najstarejša med njimi pa je stara kakih 5000 let.

Znanstveniki krivdo za popolni vremenski kaos po vsem svetu pripisujejo pojavu El Nino

Huda neurja in poplave so v Evropi in Aziji v zadnjem mesecu terjala več kot 140 smrtnih žrtev, medtem ko je ZDA in dele jugovzhodne Azije prizadela najhujša suša v zadnjih nekaj letih. El Nino je sprememba sistema tokov v Tihem oceanu, ko tople ekvatorialne vode z območja Indonezije spodrinejo hladni Perurjski tok, to pa vpliva na vetrove in dež. Ob zadnjem "dečkovem" divjanju pred štirimi leti so poplave in suše prizadele številne države v Južni Ameriki, Afriki in vzhodni Aziji.

Tisočem dopustnikov so neurja po vsej Evropi pokvarila počitnice. Močno deževje je v Italiji, Britaniji, Španiji in Nemčiji povzročilo poplave, ki se jih zaradi slabih vremenskih napovedi ponovno bojijo tudi v Avstriji. V Romuniji, Bolgariji in na Češkem so neurja terjala sedem smrtnih žrtev. V Yorkshiru na severu Anglije je moralo več kot 80 družin zaradi naraslih voda zapustiti domove, o slabem vremenu pa poročajo tudi s priljubljenih počitniških destinacij; italijanskega Caprija in španskih Balearov.

Ruski reševalci so medtem našli še več žrtev neurja na jugu države, ko je deroča voda priljubljeno letovišče Široka Balka dobesedno odplavila v Črno morje. Po podatkih naj bi število žrtev naraslo že na 58. Ruski predsednik Vladimir Putin je v soboto različnim vladnim ministrstvom ukazal, naj si bolj intenzivno prizadevajo za pomoč ljudem na prizadetem območju. O žrtvah poplav poročajo tudi iz Azije. V Severni Koreji je brez domov ostalo več tisoč ljudi, v Južni Koreji pa se je reševalnim akcijam pridružila tudi vojska. Hudi nalivi in plazovi so na severu Indije terjali najmanj 33 življenj in uničili številne vasi. Poplave so zajele tudi sever Vietnamu, medtem ko z juga države poročali o hudi suši, ki je prizadela tudi 26 ameriških zveznih držav, kjer zato pričakujejo najslabšo letino v zadnjih 30 letih. Avstralijo pa pesti eno od najbolj sušnih obdobij v zadnjih 50 letih

Operacije glave že v bronasti dobi?

Novice iz Newcastlea

Novica, da se je pater Valerijan pred kratkim vrnil v Avstralijo nas je zelo razveselila. Spet je med nami "naš" pater. Zelo smo veseli, da je od predsednika Milana Kučana prejel najvišje odlikovanje rojstne domovine in sicer častni znak Republike Slovenije, katerega si je z neumornim in nesebičnim delom med nami tukaj v Avstraliji vsekakor zaslužil. Rojaki iz Newcastlea mu iskreno čestitamo ob njegovem visokem jubileju in ob podelitvi visokega priznanja. Dragi nas pater, hvala vam za vaše dolgoletno in nesebično delo. Poznamo vas kot spoštovanega dušnega pastirja, dobrega prijatelja, svetovalca, dobrotnika in sopotnika v žalostnih in veselih trenutkih. Bog vas živi, pater Valerijan, še mnogo let! Veseli nas tudi, da imajo rojaki v domovini enkrat možnost spoznati našega priljubljenega patra. Dobra prijateljica, ki se trenutno nahaja v moji priljubljeni Prlekiji, mi je poslala sliko iz lokalnega časopisa,

kjer pater Valerijan in Milan Kučan pijeta na zdravje. In kje se Slovenci najraje srečajo? V goricah, kjer vinček sladak ogreje še tako otopelo srce... Balinarska sekcija društva Triglav je pred dnevi obiskala "gorice" v Nelsons Bayu, kar seveda ni bilo težko, saj so to edine gorice v Port Stephens občini. Rojaki iz Newcastlea smo se jim pridružili. Ob izredno prijetnem sončnem dnevu smo skupno preživeli čudovito lep dan. Bolj je rdeča kapljica polnila slovenske žile, lepše je zvenela slovenska pesem, šofer George pa je poskrbel, da je bilo tudi BBQ kosilo odlično. Prijetno srečanje, ki bo nam vsem ostalo v najlepšem spominu. Lep pozdrav iz Newcastlea rojakom širom Avstralije. *Marija Grosman*

Tekmovanje za najboljše pecivo v Klubu Triglav Panthers

Marija Ritlop in Milan Kučan

Pri tekmovanju za najboljše pecivo je prvo mesto zavzela Marija Ritlop, ki je spekla pravo prekmursko gibanico, tako kot je z njo postregla tudi predsedniku Republike Slovenije, Milanu Kučanu, ko je ob olimpiadi obiskal Sydney. Drugo mesto je zavzela Ivica Kropce, tretjo pa Marija Gomboc.

Pravijo, da je imela komisija prav težko delo, saj imamo veliko dobrih gospodinj in vse pecivo je bilo odlično.

Koline, ki sta jih za zadnji piknik na Triglavu pripravila Toni Bunderla in Jože Pahor, so pritegnile toliko ljudi, da je na koncu za nekatere celo zmanjkalo nekaterih stvari, kot repe in krvavic. Edini, ki mogoče niso bili povsem zadovoljni, so bili balinarji iz Italijanskih klubov, ki niso navajeni kislega zelja, repe in krvavic in se niso pravočasno spomnili, da bo vprašali za kaj drugega. Težko je ustreči vsem!

Martha Magajna

Ob koncu finančnega leta je treba položiti račune.

Pri Slovenskem klubu "Planica" v Wollongongu smo že imeli redni letni občni zbor, to je bilo v petek 24. avgusta 2002. Na vso presenečenje se nas je zbralo toliko, da ni bilo dvoma, da bo uspelo spraviti skupaj potrebnega odbora.

Najprej je predsednik Ivan Rudolf pozdravil vse navzoče in se zahvalil za udeležbo. Še preden smo nadaljevali z dnevnim redom, smo se spomnili na naše rojake, ki so nas zapustili v finančnem letu 2001-2002. Z enominutnim molkom smo se spomnili na Jakoba Božič - Rudija Kracina - Emila Celin - Lovrota Bedek in Stankota Fatur.

To se pravi v Wollongongu se je Slovenska skupnost skrčila še za 5 oseb a povrh tega so to bili samo moški. Po poročilih predsednika, tajnika in blagajnika je sledila splošna razprava s katere je bilo mogoče zaključiti, da je odbor delal pravilno in pošteno in v blagajni je ostalo še nekaj prigospodarjenega denarja za novo finančno leto. Ko smo se pomenili med seboj smo razrešili stari odbor in si izvolili novi komiti oz. Board of directors. Dva odbornika sta odstopila a dva nova pa pristopila.

V novi odbor pa so bili izvoljeni: Ivan Rudolf - predsednik, Ema Mailow - podpredsednik, Margaret Hatežič - tajnik, Tereza Kropič - blagajnik, Toni Komel - športni referent, a ostali odborniki pa so še: Nevenka Vočanec, Max Vočanec, Marica Kerčmar, Franc Tehovnik, Vinko Kropič, Milan Sirc in Toni Bunderla.

Lansko leto smo imeli v odboru 6 oseb nežnega spola in 6 moških, letos pa je v odboru 5 žensk in 7 moških.

Po volitvah se je predsednik v imenu novega odbora zahvalil vsem prisotnim za zaupanje in obljubil, da bomo Slovenci v Wollongongu se držali skupaj. Za zaključek pa je stari odbor pripravil se tradicionalni prigrizek - kranjsko klobaso - katero smo zalili s pivom in vinom, okrog osme ure zvečer pa smo se razšli z namenom, da se ponovno dobimo v sredo, ko trenirajo nasi balinarji in balinarke.

Če vas pot zanese skozi Wollongong se lahko oglasite v našem Klubu v Figtree -136-140 Princes Hgw. Figtree- samo 3 km od Wollongonga centra - proti jugu.

Zbiramo se ob sredah od desete ure dopoldan pa do dveh popoldan, ob sobotah popoldan in vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu, ko imamo redno sveto mašo ob petih popoldan v naši cerkvi "Vseh svetnikov" in tudi ob vseh večjih cerkvenih praznikih, zadnje čase pa vse pogosteje na pogrebih.

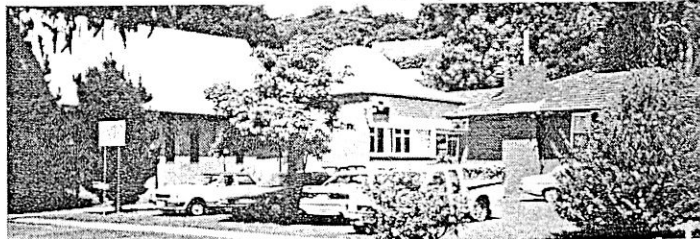
Pri "Planici" si boste lahko postregli s kavico ali čajem, katera sta pri nas na razpolago za Vas in za naš zastoj.

V petek 6. septembra bodo med nami Vesele Štajerke, koncert bo od 6. zvečer a po koncertu pa nas bodo zabavale in igrale za ples in zabavo, vsi ste lepo vabljeni.

V mesecu septembru nas bodo obiskali tudi - Primorski fantje, koncert s plesom bo pri nas v Figtree v petek 27. septembra ob 6. zvečer.

Slovensko društvo Sydney praznuje svojo 45. obletnico ustanovitve v mesecu septembru letos, iskrene čestitke in se veliko uspehov in prijateljskega sodelovanja med Wollongongom in Sydneyem.

Vsem bralcem "Glasa Slovenije" pa lep pozdrav iz Wollongonga od *Ivana Rudolfa*.

Na praznovanju 1. obletnice posaditve mariborske Stare trte v Avstraliji, v septembru 2002, nam bodo prepevale in igrale "Vesele Štajerke"

Prvo obletnico posaditve Stare trte v Avstraliji, pod imenom "Australian Slovenian Yarra Ranges Old Vine Festival", bomo praznovali tudi med Slovenci in njihovimi avstralskimi prijatelji v Wollongongu, Sydneyu, Adelaidi in Melbournu.

23. septembra 2001 je županja občine Shire of Yarra Ranges ga. Di Moore, ob navzočnosti mnogih, posadila na posestvu McWilliams Lillydale Vineyards v bližini Melbournu, potomko naše znane slovenske Stare trte z Lenta. Na iniciativo koordinatorja projekta Stare trte Vinka Rizmala, je župan mesta Maribora g. Boris Sovič, v znak prijateljstva in meddržavnega sodelovanja, podaril županji občine Shire of Yarra Ranges ge. Di Moore cepič slovenske Stare trte. Samo posaditev smo takrat dostojno proslavili.

Nasvidenje drugo leto ob 1. obletnici posaditve stare trte, so bile poslovilne besede večine prisotnih ob svečani posaditvi sadike te znane, 400 let stare trte z mariborskega Lenta. Po odločitvi občine Yarra Ranges in združenja vinarjev Yarra valley, smo jo posadili na posestvu McWilliams Lillydale Vineyards v Seville East v bližini Melbournu. Tedanji in sedanj predstnik slovenskega društva Jadran g. Milan Ogrizek je s posebnim navdušenjem ob takratnem slovesu dejal: "Čudovita ideja, vsi smo ponosni na to našo trto. Čestitam vam za to fantastično idejo, ki nas združuje in je ogromno prispevala k promociji Slovenije in nas vseh v Avstraliji." Tudi ostali predstniki slovenskih organizacij v Melbournu ali njihovi predstavniki, so se poslovili z bodrilnimi besedami. Na slovesnosti ob posaditvi trte, nas je zabaval mlad ansambel "Melodija". Odlično so se predstavili naši mladi muzikantje, pevski kvartet družine Fistrič, Zalika Rizmal, mladi harmonikarji Adrian Butinar in Frank Petelin ter nasa veseljaka, harmonikasa Jože Matkovic in Janez Kure, ki sta neutrudno razogovala svoji harmoniki. Veliko pohvalnih besed so izrekli naši avstralski gosti. In ko je bila trta posajena, smo se tudi mi poslovili z besedami: "Na svidenje prihodnje leto na prvi obletnici!"

Seveda smo čez leto z zanimanjem zahajali na posestvo McWilliams Vineyards, kjer je naša popularna trta čudovito napredovala, saj je ob koncu sezone dosegla skoraj 4 m v višino in 5. aprila 2002 smo že obrali prve dva grozda Modre Kavčine, kot je ime tej naši kraljici grozdja.

S pripravami na letošnje praznovanje smo začeli takoj. Podprli so nas: turistični urad mesta Maribor, Urad za turizem RS, največja zahvala pa gre Ministrstvu za kulturo RS. Da bo praznovanje Stare trte čim bolj opazno, veselo in mladostno, bo naše letošnje slavje v septembru popestrila skupina mladih in nadvse živahnih deklet, ki že leta igrajo in prepevajo širom Slovenije, po Evropskih državah, gostovale so tudi že v Canadi in Ameriki. Vesele Štajerke, kot je našim dekletom ime, so za to avstralsko gostovanje pripravile tudi poseben kulturni program, s katerim se bodo predstavile tudi avstralskim šolarjem in dijakom na promocijskih predstavah po šolah in gimnazijah na obronkih Melbournu. Imele bodo vsaj 5 promocijskih koncertov, obiskale bodo Slovence v Wollongongu, Sydneyu, Adelaidi in Melbournu, zapele bodo v naših cerkvenih središčih ob svetih mašah. Po obveznem koncertnem delu bodo zabavale veselo družbo s svojim petjem in igranjem do poznih ur. Tako bodo med svojim kratkim, tri weekende dolgim, obiskom v Avstraliji, imele vsaj 14 koncertov, od katerih bo 8 promocijskega značaja. Opravičujemo se Slovenkam in Slovencem širom Avstralije, ki bodo prikrajšani za njihov obisk, saj radi študijskih obveznosti Veselim Štajerkam ni mogoče ostati med nami dalj časa. Pa morda kdaj drugič.

V same priprave praznovanja in sodelovanje veselih Štajerk, je bilo vložene veliko truda in sredstev, zato je sedaj na vas, drage Slovenke in Slovenci, da se nam pridružite in napolnite dvorane, ki bodo ob večerih z Veselimi Štajerkami gotovo polne veselja in slovenske prešernosti.

Prisrčne pozdrave
Vinko Rizmal

Koordinator projekta Stara trta v Avstraliji

Participating Organizations or Companies: Slovenian Australian Club Planica Wollongong, Slovenian Association Sydney, Panter's Triglav Club Ltd, St. Johns Community Club, St. Raphael Slovenian Mission Sydney, Slovenian Media House - Glas Slovenije, Slovenian Club Adelaide, Holy Family Slovenian Mission Adelaide, Dandenong Ranges Music Council Monbulk College, Upwey South Primary School, Upwey High School, Kallista Primary School Slovenian Radio program in AUS: SBS, ZZZ, Regional radio stations: Geelong, Adelaide, Wollongong, Slovenian Embassy Canberra, Department for Tourism City of Maribor, Ministry for Culture of Republic of Slovenia, Tourism Board of Republic of Slovenia, Slovenian Sport Association St Albans Inc, Slovenian Association Planica Springvale Inc, SS Cyril & Methodius Slovenian Mission Kew Melbourne, Vodusek Meats Cobram, McWilliams Lillydale Vineyards, Shire of Yarra Ranges, Yarra Valley Vine Growers Association, Slovenian National Council of Victoria, Super Internet Site System P/L - SISS21, Australian Slovenian Agency for Trading & Cultural Exchange

Present sponsors: Ministry for Culture of Republic of Slovenia, Tourism Board of Republic of Slovenia, Department for Tourism City of Maribor, Vodusek Meats Cobram, Super Internet Site System P/L - SISS21, Australian Slovenian Agency for Trading & Cultural Exchange

Program prireditev

06/09/02 Friday 18:00pm - Slovenian Australian Club Planica Wollongong Inc. 136-140 Princess Highway Figtree NSW 2525 Ph./Fax 02 4262 1496

07/09/02 Saturday 19:00pm - Slovenian Association Sydney 2-10 Elizabeth Street Wetherill Park NSW 2239 Ph. 02 9756 1658

08/09/02 Sunday 10:00am - Sv. Rafael Sydney 313 Merrylands Rd. Merrylands NSW 2160 Ph. 02 9637 7147

08/09/02 Sunday 13:00pm - Panter's St John - Triglav 19 Brisbane Road St John's Park NSW 2239 Ph. 02 9610 1627

15/09/02 Sunday 10:00am - Holy Family Slovenian Mission 51. Young Ave. West Hindmarsh, Ph. 08 8346 9674

15/09/02 Sunday 19:00pm - Slovenian Club Adelaide Inc. 11 Lassale Street Dudley Park SA 5008 Ph. 08 8269 6199

18/09/02 Wednesday 11:30 - 12:15am - Upwey South Primary School Morris Road Upwey, Principal Ralph Holland Ph. 03 9757 02 00

18/09/02 Wednesday 14:00 - 14:45pm - Upwey High School School 1451 Burwood Highway Upwey, Greg Holman, Ph. 03 9754 2838 Venue: Drama Studio

19/09/02 Thursday 10:15 - 11:00am - Kallista Primary School 1 Kallista-Emerald Rd Kallista 3791 Principal: Terry Obree, Margaret Brookes Ph. 03 9755 2633

19/09/02 Thursday 14:00-14:45pm - Monbulk College David Hill Rd Monbulk 3793 Venue: Monbulk College theatre, Principal: Pam Glover Ph. 03 9756 6470

20/09/02 Friday 19:00pm - Slovenian Sport Association St Albans Inc. 4 Willis Street (P.O. Box 297) St Albans VIC 3021 Ph. 03 9366 5629

21/09/02 Saturday 19:00pm - Slovenian Association Planica Springvale Inc. 11 Soden Road Bangholme VIC 3175 Ph. 03 9755 2626, 03 9752 0003

22/09/02 Sunday 10:00am - SS Cyril & Methodius Slovenian Mission Baraga House 19 A Beckett Street Kew VIC 3101 Ph. 03 9853 8118

22/09/02 Sunday 13:00pm - McWilliams Lillydale Vineyards 45 Davros Court Seville East Ph. 03 5964 3009

**VODUSEK
MEATS**

CANBERRA
 Phone: 02 - 6 295 1222

COBRAM
 Phone: 03 - 58722115

Nedelja 8. septembra ob 1h popoldne
VESELE ŠTAJERKE

Nedelja 15. septembra

balinarsko tekmovanje za pokal Danila Šajna
 Sponzorji: Danilo Šajn, Emil in Jessica Kukovec

Sobota 28. septembra
PRIMORSKI FANTJE

koncert z večerjo

Nedelja 28. septembra

balinarsko tekmovanje
 Sponzorja Tone Uršič in Franc Gomboc

Nedelja 6. oktobra
 balinarsko tekmovanje

Sponzorji: Marija in Tone Fabijančič, Milan Ličan
 80 - 84 Brisbane Road - St. John's Park
 Telefon: (02) 9610 1627 Fax: (02) 9823 2522
 E-mail: club@triglav.com.au

SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY

 SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

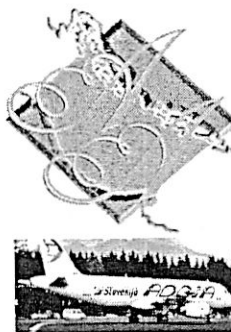
Koncert

VESELIH ŠTAJERK

v soboto 7. septembra ob 7 uri zvečer

Pridite in se poveselite z nami
 ob 45 letnici obstoja
 celoten program na strani 14
 Vsem članom se
 zahvaljujemo za dolgoletno podporo!

2-10 Elizabeth Street, Wetherill Park NSW 2164
 Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447

**ADRIATIC
ADVENTURE**

Najcenejše in najhitrejšo potovanje do
 Slovenije z Lauda Air
 Organiziramo skupinska potovanja in
 najcenejši Rent-a-Car z Alpetourom

Sodelujemo z:

Malaysia Airline
Qantas
Lauda Air
Lufthansa

in drugimi letalskimi prevozniki

Telefon: (02) 9823 0011 Fax (02) 9823 0022
 Shop 12, Edensor Park Plaza
 Edensor Park NSW 2176
 Email: adriatictours@bigpond.com.au

In memoriam dr. Marko Coby (Kukec)

Dr. Marko Coby, zobozdravnik, ponosen Slovenec in zvest Avstrelac se je za vedno poslovil od nas 5. avgusta 2002.

Marko Kukec se je rodil 29. julija 1920 v Žalcu pri Celju. Ob začetku vojne je študiral na Ljubljanski gimnaziji. Kot domoljub in upornik napadalcev se je kmalu pridružil partizanom.

Po vojni je nova država razpustila partizanske enote in so ga poslali v Beograd. Tam se je poročil in imel sina in hčerko, ki pa je že kot dojenčka umrla. Po nekaj letih se je vrnil v Ljubljano, se vpisal na Medicinsko Fakulteto, Oddelek za Stomatologijo na Univerzi in leta 1956 je prejel Doktorat v Splošnem Zobozdravstvu.

Politično nasilje novega režima nad prebivalstvom se je med tem stopnjevalo in njega je popolnoma razočaralo. Zato se je okoli leta 1960 z družino preselil v Avstralijo.

Več let kasneje se je Marko spoznal s prisrčno Slovenko, vdovo Tončko Tomažin. Poročila sta se leta 1988 in si ostala zvesta in ljubeča vse do konca. Njuna družba je bila vsem znancem vedno zelo dobrodošla in prijetna.

V letih društvenega delovanja je bil Marko pogosto predsednik SAD-a. V poznejših letih so se člani večkrat združevali v Markovem domu, kjer je gospa Tončka vedno imenitno postregla gostom. Marko je bil velik človek, po duši in telesu. Rad je predaval zbrani - in ne vedno poslušni - družbi o raznih svetovnih dogodkih in trdno vztrajal pri svojih vidikih, vendar ni nikomur resno zameril če se ni strinjal z njim. Bil je slovenska grča, ali z mehkim srcem. Rad je pomagal mladim Slovenskim maturantom v Sydneyu, bodočim članom SAD - a in je bil zelo žalosten in razočaran, ko se je izkazalo da je bila vrzel med *mladimi* in *starimi* prevelika, da bi SAD preživel v drugo

Fotografija s sestanka Slovenskega Akademskega Društva, od leve proti desni: ing. Antonz Geržina, pokojni dr. Marko Coby, pokojni ing. Jože Jež, pokojni Leon Krek, Rajmond Pliberšek, dr. Marjan Filipič / foto: Tomaž Možina/

Ker Marku niso v Avstraliji priznali ne-avstralske diplome se je trdno oprijel podrobnega učenja angleščine in angleških izrazov iz svojega poklica in kar hitro - menda v enem letu - dokončal vse predvidene izpite na Sydneyski Univerzi in si pridobil nostrifikacijo svojega doktorata iz Slovenije. Marko je mnogo let delal kot uspešen in iskan zobozdravnik v zahodnem predelu Sydneya. V teh letih je Marko, iz raznih razlogov, spremenil priimek v Coby, sin je zrastle, študiral in postal zobozdravnik, Mark in žena pa sta se ločila.

Nekako okoli leta 1975 so se Sydneyski Slovenci z univerzitetno izobrazbo združili v Slovensko Akademsko Društvo (SAD) in Marko je bil eden od ustanovnih članov. Zelo je pomagal pri pripravi in pisanju društvene ustave. Zaradi svojih izpitov je bil član Univerzitetnega Kluba v sredini mesta Sydney in kot tak je v Klubu preskrbel prijeten kraj za vse tedanje sestanke SADA.

Sydneysko slovensko generacijo.

Marko je zadnjih pet let zelo bolehal na srcu. Tako je bil slab, da bi bil kandidat za premeno srca, če bi bil mlajši. Tako pa se je moral zdraviti samo z različnimi tabletami. Zadnje čase je se bolj oslabil, posebno po neki operaciji pred nekaj meseci. Potem pa je dobil se pljučnico, ki ga je končno premagala v zgodnjih jutranjih urah ko je mirno in dokončno zaspal. Pogrebna maša je bila 9. avgusta v slovenski cerkvi v Merrylandsu, pokopan pa je na slovenskem delu pokopališča Rookwood.

Zapustil je ljubečo ženo Tončko, s hčerko Andrejko in sinom Vilkom, prav tako pa tudi svojega sina Johna s hčerkama Nicolo, Joanno in sinom Beniaminom.

Vsem izrekamo najgloblje sožalje.
Marko, naj Ti bo Avstralska zemlja lahka!

Anton Geržina

V spomin in zahvalo pokojnemu dr. Marku Coby (Kukcu)

Markota sem prvič srečal pred tridesetimi leti v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Stal je pod korom, visok, zravnan, temnolas. Bil je pogreb patra Bernarda Ambrožiča.

Ravno pater Bernard je bil tisti, ki je prvi svetoval in vzpodbujal, da se poveže slovenske akademike v Avstraliji, ter se ustanoviv ta namen neko primerno društvo. Zaprozil me je, da naj začnem z organiziranjem, ker sem bil, ko sem živel v Ameriki, ustanovni član podobnega društva.

Pokojni kolega Marko je z veseljem pristopi. Vrsto let je vodil razne dejavnosti društva. Pomagal in bodril je slovensko mladino, da si pridobi višjo izobrazbo in poklice. To je tudi eden glavnih namenov akademskega društva.

Hvala ti, kolega Marko, za vse.
Naj ti bo rahla zemlja pod Južnim križem!

Tomaž Možina,
ustanovni predsednik
Slovensko avstralskega Akademskega društva
Zahvali in spominu se pridružuje tudi sedanji odbor, ter člani Akademskega društva.

Sredi spopada v mesečni noči je nenadoma nastopila popolna tema Lunin mrk je strl upor legionarjev

Na Vrhniki, rimskem Nauportu, se je septembra pred 1988 leti odigral del znamenitega upora rimskih panonskih legij - Rimski legionarji so se uprli med gradnjo naše prve ceste prek Barja, od Vrhnike do Ljubljane.

Peklenska vročina, podobna letošnji junijski, je pripekala tudi leta 14 našega štetja, ko so v naših krajih gospodovali stari Rimljani. Sredi vročega poletja 19. avgusta tega leta je umrl prvi rimski cesar Avgust, rojen leta 63 pr. n. š. Nasledil ga je Tiberij. Po Avgustovi smrti so izbruhnili upori panonskih legij in nevarno ogrozili strateško obrambo rimskega imperija na Renu in Donavi. Na Donavi so se v letu Avgustove smrti zbrale na skupnem letnem taboru vse tri panonske legije, ki so imele svoja zimska taborišča v Emoni, Ptujju in Sisku, ter se uprle. Del tega upora se je odigral tudi v bližini Ljubljane, tedanje Emone - na Vrhniki, rimskem Nauportu. Upor na Vrhniki je izbruhnil septembra pred 1988 leti v času, ko so legionarji gradili prvo vozno cesto čez Barje na naših tleh od Nauporta do Emone. Upor je opisal zgodovinar Tacit v svojih Analih. V zvezi s tem uporom Tacit prvič omenja tudi kraj na naših tleh - Vrhniko. Z Vrhnike so legionarji pred uporom odhajali na gradbišče barjanske ceste. Ostanke te rimske ceste so odkrili pred leti na Rugarjevi kmetiji, Lesno brdo števil. 20 ob stari cesti Vrhnika-Ljubljana. Za smrt cesarja Avgusta so

legionarji izvedeli prav med gradnjo te ceste. Delovne razmere so bile izjemno težke. V veliki vročini, v vlagi in med roji komarjev so jih neusmiljeno priganjali k delu brezobzirni centurioni (stotniki).

Legionarji so na močvirna tla polagali osem metrov dolge hrastove hlode, nanje pa nasipali gramoz. V rimskem taboru na Vrhniki, ki je stal nekje na mestu, kjer je danes cerkev sv. Pavla, je poveljeval Aufidencius Rufus. Tu je izbruhnil silovit upor. Legionarji so odrekli pokorščino, prekinili delo ter začeli pleniti Nauport in bližnje vasi. Sredi septembra leta 14 je cesar Tiberij poslal nad upornike sina Druza. Elitne enote (pretorijanci) so pod njegovim vodstvom za tisti čas bliskovito napredovale skozi Hrušico, Nauport, Emono in Ptuj proti središču upora v Carnuntumu na Donavi, na ozemlju današnje Avstrije. Carnuntum je bil takrat glavno mesto rimske province Panonia Superior (Zgornje Panonije). Danes obsega območje občin Petronell Carnuntum in Bad Deutsch Altenburg, približno 40 kilometrov vzhodno od Dunaja, nedaleč od današnje avstrijsko-slovaške meje.

V rimskem obdobju je imel površino deset kvadratnih kilometrov in je štel okrog 50.000 prebivalcev. V Carnuntum so prihajali tudi rimski cesarji, kar kaže strateško pomembnost te prestolnice. Upori panonskih legij pa so nevarno ogrozili strateško obrambo rimskega imperija na Renu in Donavi. Dne 26. septembra je Druz s svojimi enotami prispel do upornega tabora. Spopad se je začel v mesečni noči. Zmaga se je že nasmihala upornikom, ko je nenadoma zavladala popolna tema.

Lunin mrk je povzročil splošen preplah v uporniškem taboru. Naravni pojav je bolje izkoristil Druz in upor zadušil, vodji upornikov pa obglavil. Podobno je naravni pojav - silovita vipavska burja - v septembru 394 po našem štetju pripomogla k zmagi Teodozija, cesarja vzhodnega dela rimskega cesarstva, nad zahodnorimsko Evgenijevo vojsko pri Vrhpolju v Vipavski dolini. Posledice upora na naših tleh: v zimi iz leta 14 v leto 15 so legijo iz Emone premestili v spodnjo Avstrijo. V Emoni pa so na cesarjev ukaz zgradili obzidje, o čemer priča kamniti napis, ohranjen v Narodnem muzeju v Ljubljani.

V Carnuntumu je zdaj arheološki park, ki nazorno prikazuje rimsko obdobje v Avstriji. Obiskovalce seznanja s pestrim življenjem in običaji v starem Rimu. V arheološkem muzeju je okrog 3300 eksponatov. Med njimi so umetniški izdelki in vsakdanji predmeti, ki prikazujejo visoko življenjsko raven Rimljanov, njihove družabne igre, oblačila, kovnice denarja, uporabo zdravnih zelišč, razne jedi in pijače. Vsako leto v maju pripravijo tudi tradicionalni rimski praznik v Carnuntumu.

Večer - Tine Kristan

Pismo Pavle Gruden za udeležence seminarja slovenskega jezika

Pozdravljeni,

svečano in iskreno pozdravljeni spoštovani prireditelji in sodelavci seminarja slovenskega jezika, literature in kulture, pozdravljeni udeleženci in obiskovalci tega literarnega večera in končno pozdravljeni ljubi ljudje!

Ko sem prejela povabilo na ta literarni večer, me je najprej prevzel občutek, da mi sploh ni prostora med vami, ker sem človek brez kakršnegakoli lastnega znanja. Če že kaj vem in sploh znam se moram zahvaliti knjigam, ki so jih pisali izvedenci predvsem po mojem pokojnem očetu, ki me je naučil brati še predno sem sedla v šolsko klop. S tem pa je v meni vzbudil ljubezen do knjig in skozi njih iskanje same sebe. V tem iskanju sem spoznala, da je največja milost dana človeku z darom misli, spomina in besede, vsevažne trojice v razvoju človeškega duha. Pot le tega pa je usmerjena v samoiskanje, ki se vsaj meni odkriva z bogoiskanjem.

Dejstvo, da sem na ta večer povabljen kot strokovnjakinja, me je tako iznenadila, da še zdaj, ko takorekoč v zadnjem trenutku to pišem - s časom sem namreč skregana - se z njim ne morem sprizniti. Brez poklicnih kvalifikacij sem pač čisto navaden človek, ki ve dsamo to da je. In kar je, se pač mora osmisliti, če hoče vsaj samemu sebi biti nekaj vreden. Sem več ali manj samo samorastnik, ki najbolj uživa v uspehih drugih, ker znajo veliko, veliko, veliko več kot jaz.

Vendar se nimam kaj pritoževati. Milost Vsevednega mi je, človeku brez kvalifikacij dala sposobnos, da sem se v toku mojega življenja čisto instinktivno znala znajti v vsaki situaciji in prijeto za vsako delo, od motike do uredniškega dela. S tem ni rečeno, da se nikoli nisem srečala s trpljenjem. Bog ne daj! Kajti kdor se ni spoznal s trpljenjem, ne živi, le živetari. Moje osebno življenje me je naučilo, da po po trpljenju pride potrpljenje - najboljši nauk, ki ga življenje more dati človeku.

Poglobljeno doživljanje mojih življenjskih izkušenj mi je prineslo naslov pesnice, ki ga še danes ne sprejemam z lahkoto. Če sem res pesnica, ki je vredna povabila na ta večer, se moram zahvaliti *Besedi*, ki jo bom ljubila do zadnje onemoglosti. Živim za *Besedo*, ker od nje živim. Ni pa v meni nobene veličine. Že samo moje krstno ime Pavla, ki izhaja iz latinske besede "paulus" pomeni "majhen". In res sem majhna, le pika v vesolju, le človek v svetu, ki se ima za velikega. Zgodi pa se, vsaj v mojem slučaju, da tudi "slepa kura zrno najde". saj je moje desno oko brez fokusa. Edino zrno meni je *Beseda* od katere se živa ne bom ločila: meljem jo in meljem, toda med rojaki v izseljenstvu brez haska.

Besedo ljubim tako kot svoj spomin in svojo misel. Negujem jih. Tej negi je ime ljubezen, ki mi je od neskončne *Skrivnosti*.

V bistvu sem lovec na misel, spomin in besedo, ki so moja sveta trojica, ki jo osmišljujem kakor in kolikor zmorem. Sem človek brez ambicij, dušo mi hrani moja prisotnost v življenju, ki me tako navdaja s srečo, da mi je celo trpeti lahko. V poeziji to srečo imenujem "moja lepa žalost", ker bi rada, da bi vsi ljudje bili srečni.

Zgodi se, kadar sem zamišljena, da me kdo vpraša kaj mi je. Pa mu rečem: "Nič mi ni, svet me boli." Lepa žalost ljubezni se odraža v sočustvovanju s trpečimi, ki so tudi moje trpljenje. Pesnik nosi v sebi bolečino sveta! Če mi je za to spoznanje bilo dano živeti osemdeset let in več, nisem živela zaman.

Življenje mi je dalo veliko, jaz pa življenju le nekaj pesmi. Nisem jih kovala, čakala sem jih, da so se mi takorekoč same narekemale. Kamorkoli pogledam, kadarkoli prislunem Naravi, vem, da je to stvarstvo ena sama poezija Večnega poeta. Naj rečem še to, da človek niočesar ne ustvarja. Vse si izposoja iz človeških in božjih del, v katerih vidim svojo majhnost.

Če v teh besedah kdo od vas, dragi naslovljenci, najde v sebi za makovo zrnice podobnosti meni, bom življenju z vso dušo hvaležna do mojega zadnjega diha. Dragi moji bližnji, želim da bi ta večer vsem vam rodil obilico navdiha za nadaljnje uspehe, vsakomur v svoji stroki.

V duhu z vami naj vse in vsakega posebej še enkrat pristrčno pozdravim z najboljšimi željami

Vaša Pavla Gruden

P.S.: Ljubljankanka iz srčike Gornjega trga, nekdanje Florjanske ulice številka 9 - v utici mojega srca...

foto: Dragi Basar
Peter Česnik, ki je prebral pismo Pavle Gruden, Joe Valenčič iz Amerike in Mitja Meršol - Delo Ljubljana

VEČER

AUSTAR

The right move!

**AUSTAR- Financial Group -
Home Loans Pty/Ltd**
The right move !

KREDITI, POD
NAJUGODNEJŠIMI POGOJI ,ZA
NAKUP ZEMLJIŠČ, krediti na
osnovi obstoječih kreditov in na
osnovi že plačanih zemljišč
NA PODROČJU CELOTNE
AVSTRALIJE.

AUSTAR HOME LOANS P/L JE U
PREDNOSTI NAD DRUGIM
BANKAM IN FINANČNIM
INSTITUCIJAM KER :

- se z nami lahko pogovorite
v svojem jeziku
- ni stroškov za prošnje
- denar dobite direktno z
našega računa brez
komplicacij in posrednikov,
brez dodatnih provizij
- posojila so z realno nižjo
obrestno stopnjo
- ko je bankin odgovor NE
pri nas je odgovor
SEVEDA
- rešujemo probleme vezane
za potrebno dokumentacijo
in kreditno sposobnostjo
CRAA.

REFINANCIRANJE POSOJIL -
VAŠA MOŽNOST, DA DOBITE
"SVEŽ" DENAR OD AUSTAR
Home Loans P/L DIREKTNO NA
VAS BANČNI RACUN
IN IZKORISTITE ZA
INVESTIRANJE ALI
DRUGE POTREBE , Z
ZNIŽANIMI OBRESTMI
IN NIŽJIM
ODPLAČILOM

Za več informacij pokličite na
(02) 9580 23 22 povprašajte za
LJUBLJANAC HAZIMA direktno
ga lahko pokličete tudi na mobilni
telefon **04 217 04 235** ali pa se
dogovorite za sestanek v naši
pisarni na naslovu:
**Suite 5 /10-12 Woodville street,
Hurstville 2220 NSW,**
Fax (02) 9580 23 77.

Slovenska reprezentanca na lokostrelskem svetovnem prvenstvu v Avstraliji

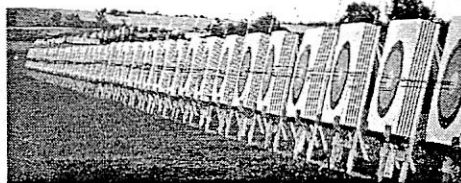
Lokostrelstvo je kot športna panoga eden najstarejših, če ne ze najstarejši šport, saj so se lokostrelski turnirji organizirali že v času pred Kristusom. Prvi lokostrelski klub na svetu je bil ustanovljen leta 1381 v Bruxellesu z imenom lokostrelskega zaveznika svetega viteza Sebastiana in kot klub deluje se danes.

V Sloveniji smo se z lokostrelstvom začeli športno ukvarjati v letih po 2. svetovni vojni vendar le kot peščice zanesenjakov na skavtskih srečanjih. Resneje je lokostrelstvo prodrlo v slovenski športni prostor po letu 1970, ko je bila ustanovljena prva lokostrelska sekcija v taborniškem odredu na Muti. Kasneje so se aktivirali in zdrževali v lokostrelske klube še v Mariboru, Ljubljani, Kranju in Ljutomeru. Do ustanovitve Lokostrelske zveze Slovenije je prišlo 11.septembra 1976 v Mariboru. Danes lokostrelstvo v Sloveniji združuje 2000 lokostrelcev iz 34 klubov, ki organizirajo turnirje, izobražujejo mlade lokostrelce in skrbijo za eno od splošno rekreativnih dejavnosti Slovenskega športa. Slovenski lokostrelci se lahko pohvalimo z bero medalj na evropskih in svetovnih prvenstvih ter vzorno organizacijo 15. svetovnega in evropskega prvenstva leta 1996 na Brdu pri Kranju in v Kranjski gori.

Vodja reprezentance
Franc Podgoršek

Na tokratnem svetovnem prvenstvu v Canberri bo nastopilo 9 Slovenskih lokostrelcev v treh slogih: klasičnem instinktivnem slogu ali **BARE BOW**, olimpijskem slogu ali **RECURVE DIVISION** in s sestavljenim lokom ali **COMPOUND DIVISION**. V ženski konkurenci bodo nastopile: Ksenija Podržaj, Dolores Cekada, Staša Podgoršek in Bernarda Zemljak. Pri moških pa bodo barve Slovenije branili: Marjan Podržaj, Zare Krajnc, Maks Muznik, Dejan Sitar in Ivan Muznik. Vodja reprezentance bo Franc Podgoršek, za medicinsko oskrbo pa bo skrbel Jadran Cekada. Od naših lokostrelcev se pričakujejo uvrstitev med prvih 10 na svetu, kar bi bili objektivni rezultati, če upoštevamo dejstvo, da je na zadnjem svetovnem prvenstvu Marjan Podržaj pristeljal srebrno medaljo. Vabimo vse Slovence v Avstraliji, ki jim je Canberra dovolj blizu, da nas pridejo bodriti v petek in soboto 13. in 14. septembra. Hvala za moralno podporo in na snidenje v Canberri.

Marjan Podržaj

Pojte hribi in doline
Let the mountains & valleys sing

Vabljeni ste na 28. slovenski mladinski koncert in presenečeni boste! Nastopali bodo pevci, glasbeniki, plesalci in še mnogo drugih. Imeli bomo srečolov z lepimi dobitki! Za hrano in pijačo bo preskrbljeno.

Slovensko versko središče Cirila in Metoda
19 A'Beckett Street, Kew 3101
5 oktober 2002 3pm rezervacije:
0414 812 025 cmesaric@hotmail.com 03 9853 7787 03 9853 6176

"Jezični dohtar" je multimedijški, interaktivni CD-ROM v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku, ki je posvečen življenju in delu dr. Franceta Prešerna. Animirani CD-ROM je zasnovan tako, da nam "Jezični dohtar" opisuje najpomembnejše dogodke svojega življenja, obenem pa nam predstavi dela, ki so nastala v posameznem obdobju. "Jezični dohtar" se z nami neprestano pogovarja, tako da nam postavlja vprašanja, povezana z obravnavano vsebino. Ob pravilnem odgovoru nas nagradi s figami. CD-ROM vključuje glasbeno podlago in govorno besedo, podprto s fotografijami, ki prikazujejo zanimive podrobnosti iz Prešernovega življenja. <http://www.jezicnidohtar.com>

let your loved ones know how much you cherish them, care for them...

While you were in space you directed much of your attention to the surface of the Earth. What were your thoughts and feelings then? While looking at the part of Europe around the Alps and the Adriatic Sea, did your thoughts wander to your grandmother and grandfather?

Slovenia from space, as well as from the ground, is one incredibly beautiful place. The Adriatic is deep blue, the Alps were covered in snow - what a very special place. When flying over it I would often think to myself: that is where my roots are, my place on earth... I also thought: I hope the people down there appreciate how good that they have it. What a spot!

When asked by Oprah Winfrey what was the greatest event in your life, you responded that it was the birth of your son. How do you look at life, creation, love?

Nothing greater on earth or in space than God's gift to us - life. Cherish it.

It is nice everywhere, but nowhere as nice as at home - this is what you wrote toward the end of your book. What does an astronaut do when he is again back on the Planet? What is your life like today? Would you like to participate in another space flight?

Some say that you must be bored now, but really the opposite is true: I have learned to better appreciate life on earth—simple things like the fresh air, green grass, birds singing. All of our blessings, and we often just take them for granted. At this point in my life - with four young children - I decided that space flight is probably not the best thing to do. Maybe when I am 77, as John Glenn was when he returned to space, I might reconsider!

From Dr. Edwrad Gobetz's introduction to your book we learn that you were very close to your grandmother Frances Dobravec Pusave. What drew you to her? Do you think that you inherited or learned some of your traits from her?

My grandmother was one of the most remarkable people I have ever met. She sails for America as a girl, teaches herself English, and raises a great family. Hey, she was an explorer, an adventurer herself. I am just following in her footsteps!

You like Michigan. That's where Frederic Baraga, who continues to be well known in Slovenia, was active as missionary and bishop. Is this name known to you? Yes, I have been to some of the sites that Fr. Baraga visited. In fact, in northern Michigan, I was able to visit a church erected by the (immigrant) Slovenian community long ago...

You have already visited Slovenia and we hope you'll come again, especially now when we Slovenians are learning more about you and increasingly admire you thanks to the Slovenian translation of your fascinating book. You conclude with the observation that there are almost no limits to what a person can accomplish. At the time when this interview will be published, our paper will also introduce newly ordained Slovenian priests. What are your suggestions and wishes for these young people and for young people in general?

Leave something behind for others. Make your life count for something, and count your blessings everyday. If you are having a bad day and have a frown on your face—just take a deep breath of air, appreciate the carefree existence that we have on earth, count your blessings, and get a smile on your face.

Very nice talking with you, Msgr. Hello to all of my friends in Slovenian.

Lenarcic Gives Up 80-Day Flight Around the World

Brnik, (STA) - Slovenian pilot, climber and photographer Matevz Lenarcic - who embarked on a record-breaking, 80-day flight around the world in an ultra light plane on 29 May - came back home today from his unsuccessful attempt. He was doomed to fail when the Ottawa authorities refused to issue him a permission to cross the Atlantic, the 43-year-old adventurer told the STA.

Despite all, Lenarcic said to be satisfied with the flight as such, which was faster than he had expected, the main problems having been related to bureaucracy. "I would have finished the flight sooner than 80 days, as I had made as much as three-quarters of the course in thirty days," Lenarcic pointed out.

After waiting 40 days in Belorussia's capital Minsk for permission to cross Russia, Lenarcic encountered similar difficulties in Canada, where the Ottawa authorities, in spite of the mediation of the Slovenian ambassador, revoked the permission to fly over the Atlantic just before the flight was due.

Crossing the Atlantic with such a light plane was not permitted, but Lenarcic believes that some other solution could have been possible which the "rigid Canadian bureaucracy failed to find in so short a time". So instead of ending his adventure in Slovenia via Great Britain, Lenarcic left his less than 500kg heavy plane in Montreal.

Even if he has not succeeded in flying around the world in 80 days, Lenarcic can be consoled by the fact that he is the first to have crossed Russia in such a light plane. The pilot pointed out that he intends to repeat his attempt next year, but with a faster plane.

Croatia-Slovenia: Border With Slovenia Cannot be Solved Mutually, Croatian PM Says

Zagreb, (STA) - Croatian Prime Minister Ivica Racan made it clear on that there is no chance that Croatia would stick to the initialled Croatian-Slovenian agreement on the border between the two countries. "This was an attempt without legal consequences" and one which definitely failed, Racan said in a letter he sent to Slovenian counterpart Janez Drnovsek.

According to Racan, the "unsuccessful" initialled agreement cannot be the basis for the resolution of the Slovenian-Croatian border. The Croatian prime minister stressed that he can neither sign this agreement nor send it to the Croatian parliament. He added that he hopes Drnovsek would accept the fact that the initialled agreement has no legal consequences.

The border issue will require international arbitration, which the Croatian prime minister believes is the most sensible option, a letter to his Slovenian counterpart says. Racan also made it clear that he is ready to discuss the issue of arbitration with Drnovsek once he gets the necessary support from lawmakers.

As Racan told Croatian journalists, he believes that the two countries cannot solve the problem alone. Furthermore, the issue cannot be put off either, Racan pointed out and thus rejected Slovenian proposals that the agreement be frozen for the time being. "The Croatian government is ready to begin a new attempt to discuss the ways to resolve the biggest open issues between the two countries. This does not only include the border, but the Krsko Nuclear Power Plant and the debt of the former Ljubljanska banka to Croatian savers," Racan said in the letter.

"The wrangle and the forces of conflict are intensifying on both sides of the border and taking advantage of the open issues between the two countries, making them bigger and thus more difficult to resolve. We are faced by the danger of the spread of these bilateral problems and conflicts beyond reason, even in those fields which were previously considered to be problem-free," Racan wrote in the letter.

The top Croatian government official said that he was convinced such conditions damage the international position and image of both countries.

Croatia and Slovenia initialled the border agreement in mid-2001. Although it first looked as if this was a major breakthrough in relations between the two countries, the agreement was never signed or ratified, mainly due to widespread opposition in Croatia.

Poletna Šola – Slovenian Summer School

Robert Rudolf

This year I was lucky enough to go to Slovenia and attend the 2002 Poletna Sola – Slovenian Summer School. The University of Ljubljana conducts courses for students of Slovene as a second language over summer for 2 or 4 weeks. I chose to do the 2 week course.

I left Sydney on the 28th of June and after a long 26 hours traveling I finally arrived in Ljubljana. I was very excited and also very tired. I slept through the whole of the next day, said a quick hello to a few relatives and then it was off to the school.

The first thing to do was to get settled into my room at the dormitory, which I shared with a boy from the Czech Republic. When the school started the next day, everyone did a short test to determine how well we understood the Slovene language. The school catered for all levels, from beginners who couldn't speak or understand any Slovenian, to intermediate and right up to advanced levels. I was placed in an intermediate class.

There were over 250 students from over 30 different countries who attended this year's summer school. There were quite a few school groups from Argentina, Canada and the USA. There were only 2 Australians this year: myself from Wollongong and a girl from Melbourne. Classes were conducted everyday from 9am to 12.30pm. There were 9 students in my class: myself from Australia, 2 Canadians, 3 Americans, an Austrian, Italian and Swede.

With both my parents being Slovenian I learnt to speak Slovenian from a very young age. I have never had any formal training in Slovene but I thought that I had a pretty good overall grasp of the language. How wrong I was. As soon as we started learning about slovnica, skloni, and pridevniki I was lost. I learnt that being able to speak the language and being able to write in Slovene are two very different things. It was quite ironic that we were learning from a book called 'S Slovenscino nimam tezar' because I was actually finding it very difficult. However, everyone in the class was at the same level and the teacher was excellent. She was thankfully very understanding and patient with us all and also very helpful. After two weeks I certainly didn't know everything about the Slovene language, but I did learn a lot.

The school isn't only about learning to read, write and speak Slovenian, it is also designed to teach us about this tiny but beautiful country and its amazing culture and history. Every afternoon activities and excursions were organized ranging from learning traditional Slovenian cooking, songs, crafts and pottery, watching Slovenian films, and visiting the Museum of Modern History, the Ljubljana Opera House, the Parliament of the Republic of Slovenia and Ljubljana castle.

We also went for a day trip to Primorska. When we arrived we visited olive plantations and Tonina House, learning about the life of the inhabitants of Istria in the past. We then visited the Secovlje salt pans where an experienced saltmaker showed us the traditional procedure for salt production. Then it was off to the beautiful seaside town of Piran, situated right on the Adriatic Coast. Here we had a tour around this historic town, and bathed in the warm waters of the Adriatic Sea.

The Slovenian Summer School was certainly an excellent and rewarding experience. Not only did I learn a lot about the language, was able to live for a few weeks in this truly beautiful and amazing little country in the heart of Europe.

Finally I would like to thank all the staff of the Slovenian Summer School 2002 for organizing such a successful program and also The Ministry of Education, Science and Sports and Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia for granting me a scholarship thereby giving me the opportunity to attend the school.

With my mam Marinka at Sydney Airport

Historic Swim of Mississippi Closer Than Ever

New Orleans, (STA) - Slovenian marathon swimmer Martin Strel can feel the historic feat he is about to achieve. With arms feeling as heavy as boulders after 62 days of swimming, Strel remains defiant as ever to become the first person to swim the length of the longest river in the U.S.. His current position sees him three

days and about 215 kilometres from the finish.

After swimming over 3,500 km on a river which passes through ten U.S. states, Strel expects to reach the Head of Passes on September 7. This is only days before the U.S. celebrates the first anniversary of the September 11 terrorist attacks, the victims of which Strel is dedicating the swim to.

A strongly sunburnt face, leg and arm aches are testaments to the gruelling challenge Strel has taken on. The 47-year-old says he no longer feels the effects of digestion problems he complained of the last week. However, he is again not being helped by the river, the current of which is slow and not assisting swimming.

At the finish line, Strel is expected to be given a warm welcome as a special event is to be staged. Among those to attend the finish-line ceremony are Slovenians living in the U.S., who were also present when Strel began his swim on July 4 in Minnesota.

Strel has also received an invitation to appear on the popular talk show of Jay Leno. He has not yet indicated if he intends to appear on the show.

The father of two is no stranger to marathon swimming, as he has managed to get his name

into the Guinness Book of Records before. In 2000, he swam 3,004 km of the Danube river in 58 days, while around a year later, he managed to break another marathon swimming record when he swam a 504-km stretch of the Danube non-stop in 84 hours and 10 minutes. Strel, a musician by trade who turned to marathon swimming in 1978, says he swims in the name of peace, friendship and clean waters.

Slovenia's Galileo Most Profitable Mutual Fund in the World

Ljubljana, (STA) - Slovenia's oldest and largest mutual fund Galileo has made it to the top of Wall Street Journal Europe's list of most yieldable mutual funds in the world for the third time this year, Galileo manager KD Group reported. This is the fifth time in the ten-year history of Galileo that the fund has made it to the list of top performers measured by annual yield, and the third time this year that it has taken the top spot. Galileo was rated in 1999 as the top performing open-end fund in Central Europe by the Wall Street Journal Europe, while last year the paper rated it second on the list of top performing open-end funds in the world. Operating under the wings of KD Investments, Galileo holds the largest market share in Slovenia with about 46 percent. Together with the other two KD Investments' mutual funds, KD Bond and Rastko, it holds some 63 percent of the mutual funds market in the country. Galileo has stakes in many Slovenian blue chips, including oil company Petrol, pharmaceutical companies Lek and Krka, retailer Mercator, logistics company Intereuropa, food producers Kolinska and Droga, oil company Istrabenz and tyre manufacturer Sava. The Slovenian benchmark SBI 20 index has gained over 50 percent this year.

Med najstarejše oblike širjenja in ohranjanja slovenščine sodijo lektorati slovenskega jezika na univerzah v tujini. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport skupaj s Centrom na FF sistematično skrbi za delovanje lektoratov slovenščine na univerzah po svetu. Odkar je slovenski jezik državni jezik, se je število lektoratov več kot podvojilo. Podlaga za to je bil strokovni interes, nacionalni, politični, gospodarski. Zadovoljni smo, da zanimanje za učenje slovenščine še narašča, da se število študentov slovenščine na nekaterih univerzah približuje trimestnemu številu, na primer v Skopju, veliko študentov je na vseh štirih lektoratih slovenščine na Poljskem. Tako se na različnih univerzah po svetu uči slovenščino blizu 1000 mladih ljudi.

Odločili smo se, da v prihodnjem študijskem letu odpremo lektorat slovenščine tudi v Argentini, v Mendoza. Želja je še veliko. Še vedno ostaja naša želja ustanovitve lektorata slovenščine v Zvezni republiki Nemčiji, kjer od združitve vzhodnega in zahodnega dela države izmenjavnega lektorata ni več. Prizadevali smo si in si še bomo za lektorat slovenščine v Tuebingenu, kamor bi ga že zaradi literarno-zgodovinskih dejstev in velike koncentracije Slovencev, ki živi v nemški zvezni deželi Baden -Wuerttemberg, kazalo umestiti. Z obžalovanjem pa tudi kdaj ugotovimo, da se kateri od lektoratov ukine, kot se je zgodilo na Univerzi Macquary v Avstraliji. Nove lektorate načrtujemo v letu 2004 in če bodo pogoji za nastanek lektorata (pripravljenost univerze, število študentov in ustrezno habilitiran lektor) je mogoče tudi v Avstraliji ponovno odpreti lektorat. V veliko podporo nam bo sodobna tehnologija, ki omogoča učenje slovenščine na daljavo, predvsem v deželah, kjer je to zaradi velikih razdalj pravzaprav edina možnost izobraževanja (Avstralija, ZDA, Argentina...).

Pregledali ste internetne strani Thezaurusa, Avstralskega slovenskega inštituta kot strani našega Stičišča avstralskih Slovencev. Kako bi ocenili delovanje in pomembnost takšnih povezovanj Slovencev ne le v Avstraliji ampak po svetu?

Gradiva, ki jih ponujata obe spletni strani so kvalitetna, predvsem pa zelo pomembna za promocijo dejavnosti Slovencev v Avstraliji. Na ta način lahko vsak, ki to želi, dejavno vstopi v svet sodobnih informacij in informiranja tudi zunaj Slovenije. Danes je nostalgijno obujanje korenin zaradi lastne samopodobe, bodisi človeka kot posameznika, bodisi pripadnika skupini ali narodu, za mlajše rodove premalo privlačno. Mlade samo zgodovinski pogled na svet ne zadovoljuje več. Želijo pridobiti samozavest človeka, ki je uresničil svoja pričakovanja. Občutek, da si po poreklu ustvarjalec uspešnosti dežele, v kateri živiš, katere si prevzel kulturo življenja, ti to obliko samozavesti krepí. Gradiva Tezaurusa v angleščini, za Slovence, ki še ne znajo dovolj angleščine, ali se je še niso učili, ali za druge narode, ki jih svet in Evropa zanimata, pa slovensko ne bodo nikoli znali, je vsekakor oblika promocije slovenske samobitnosti in intelektualne moči.

Lahko po vašem mnenju Glas Slovenije kakorkoli pripomore pri učenju slovenščine, ne le za najmlajše ampak tudi za drugo generacijo?

Glas Slovenije izpolnjuje svoje poslanstvo, pa ne le zato, ker prinese v domove Slovencev ali slovenskih prijateljev novice iz nekdanje domovine, pač pa tudi zato, ker s svojim izborom informacij povezuje le-te med seboj in jim ponuja živi stik z

informacijo, ki je znančilna za avstralsko okolje. Zanimivo bi bilo vedeti, če imajo vsi narodi in jeziki v Avstraliji svoje glasilo. Verjetno ga nimajo. Slovenska glasila po svetu so številna. Ta podatek nam pove, da so Slovenci po svetu, ne glede na njihovo število, ostali del naroda, ki od nastanka slovenske knjige razvija svojo pismenost. Nove pismenosti (informacijska, na primer) ne bodo mogle tega spreminiti. Različne oblike informiranja o delovanju Slovencev v Avstraliji oblikujejo mrežo, ki v svoji razčlenjenosti predstavlja različno zadovoljevanje potreb: po branju, po druženju, po kulturnem snovanju. Poskrbeti je treba le, da je ta mreža dovolj trdna in, da so posamezni vozli povezani med seboj.

Avstralski Slovenci imamo nekaj šol za učenje slovenskega jezika, kako je z učbeniki, kdo je pravi naslov za učbenike ali nasvete - vaše ministrstvo ali Urad za Slovence po svetu

Trud, ki ga vlagajo posamezna društva, inštituti (na primer Institut for Slovenian Studies of Victoria in na novo ustanovljen Slovenian Australian Institut in Sydney) ali kulturni centri v Avstraliji, da slovenski jezik ne bi bil pozabljen, da bi ga tretji rod slovenskega porenka pridobil, je hvalevreden. Vem, da nastajajo avtorska gradiva tu, dobrodošla so pa tudi gradiva iz Slovenije. Naslov za vse informacije v zvezi s tem je Urad za šolstvo ministrstva, vodi ga Andreja Brle-Lakota direktorica Urada za šolstvo /E-mail naslov: Andreja.Barle-Lakota@gov.si, naslednji naslov pa je Bronka Štraus svetovalka za stike s tujino in zamejstvom: bronka.straus@gov.si

Učenje slovenščine na daljavo, kako daleč so ti projekti, komu so namenjeni skupina?

Eno izmed področij slovenskega knjižnega jezika, ki v zadnjem obdobju doživlja največje spremembe, je področje slovenščine kot drugega oziroma tujega jezika. V pomoč ljudem, ki bi se želeli naučiti slovenščine, je elektronski vir za učenje, to je učenje slovenščine na daljavo. Nove tehnološke možnosti doslej niso bile izkoriščene. Zato se je porodila zamisel, da bi razvili tehnološko podprt sistem za učenje slovenščine na daljavo. To med drugim pomeni razvoj specializirane učne tehnologije, ki bi omogočala tak način učenja. V avgustu 2002 se bo začela prva faza projekta: slovenščina na daljavo, ki predvideva študijo izvedljivosti, druga faza pa izdelavo in uporabo učne tehnologije, ki bi omogočila lažje učenje slovenščine na daljavo. Za razvoj takega sistema je treba najprej določiti skupine govorcev slovenščine kot tujega jezika ter prepoznati njihova pričakovanja in zahteve. Doslej so imeli najboljšo možnost za učenje slovenskega jezika študenti tujih univerz, kjer se poučuje slovenščina, s tem projektom pa bi lahko tudi drugim (poslovnežem, zamejcem, potomcem izseljencev ipd.) omogočili, da se naučijo našega jezika. Temeljni cilj projekta je razviti sistem, ki bi bil primeren bodisi za samostojno učenje bodisi za organizirano učenje na daljavo. Za popolnoma samostojno učenje bi kot rezultat raziskave izdelali CD-ROM, medtem ko bi bila na svetovnem spletu ponujena možnost koordiniranega oz. vodenege učenja.

Pri tem projektu sodeluje več institucij. Poleg Ministrstva za informacijsko družbo, Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Ministrstva za zunanje zadeve sodeluje še Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Filozofski fakulteti, ki je tudi nosilec projekta <<http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/>>.

Kakšno metodo učenja slovenščine bi priporočili za drugo generacijo Slovencev v Avstraliji, je ista metoda uporabna tudi za tujce?

Kot sem že omenila bi v avstralskem primeru zelo ustrezal sistem učenja slovenščine na daljavo z ustrezno pripravljenimi gradivi. Danes je metod učenja jezikov veliko, predvsem funkcionalno-konverzijskih. Slovnični korpus je pripravljen za določeno skupino uporabnikov, kar pomeni, da se slovnične ne učimo zaradi jezikovnega opisa pač pa za potrebe sporočanja. Velik poudarek je na govornem jeziku, kar terja avtentične posnetke, konverzijske vaje in multimedijško gradivo. Tematski sklopi so izbor življenjskih situacij in avtentičnih gradiv, kot na primer: članki, oglasi, obvestila, navodila, jedilniki in podobno. Menim, da med tujcem in avstralcem slovenskega rodu v drugem ali tretjem rodu ni velike razlike. Redke družine staršev, ki obvladajo slovenski jezik zmore vztrajati pri nenehni rabi slovenščine doma. Kdor uspe, je v družinsko komuniciranje vložil zelo veliko napora.

Kakšen nasvet bi lahko dali naši drugi generaciji glede učenja slovenskega jezika, imajo kakšno možnost zaposlitve v Sloveniji ali Evropi in kakšne prednosti imajo kot multilingvisti, saj vemo, da bo skupna Evropa praktično brez meje in bo omogočala neomejen pretok delovne sile

Jezikoslovci poznamo dvig motivacije tretjega rodu izseljencev za učenje izvornega jezika. Zato so tudi poletne šole slovenskega jezika v Sloveniji in po svetu uspešne in iskane. Vsem, ki poleg angleščine, francoščine ali nemščine danes znajo komunicirati, oziroma kot temu rečemo, obvladajo produktivno rabo slovenščine, se odpirajo nove možnosti. Posebno v pristopnem obdobju Slovenije v EU. Poleg tega bo gospodarskih povezav s Slovenijo pa tudi skozi Slovenijo v EU po pristopu še več kot danes. Avstralija je sicer res nekoliko oddaljena, vendar s sodobno tehnologijo, prometnimi povezavami in izmenjavami ljudi in kapitala je svet vedno manjši. Vsak avstralski Slovenec lahko pomaga Sloveniji zgraditi njeno državnost v zvezi evropskih narodov. Končno pa, svojo lastno državo imamo le eno desetletje, politično je še krhka in neizkušana, v konkurenci s stoletnimi državnimi politikami se mora še marsikaj naučiti. Preden pričakujemo, ali celo zahtevamo od mlade države te ali one ugodnosti, se moramo najprej vprašati, kaj lahko zanjo storimo.

Gospa dr. Lucija Čok najlepša hvala za pogovor.

Dr. Lucija Čok se je že srečno vrnila v Slovenijo, kjer jo čakajo ponovni izzivi, saj so se parlamentarne počitnice zaključile pričelo pa se je tudi novo šolsko leto.

Florjan Auser

45 - letnica Slovenskega društva Sydney

Ob praznovanju 45 obletnice Slovenskega društva Sydney je prav da napišemo nekaj kratkih podatkov in lepih spominov na vsa ta leta.

Že leta 1957 so se zbirali Slovenci rojaki in ugotovili, da potrebujejo svoje prostore. Zbirali so se v Woollahri, potem tudi v Paddingtonu, Stanmoru in zopet se je naša skupina, ki je organizirala akcijo za dom. Akcija za dom se je začela leta 1964 in naj bi trajala pet let, v tem obdobju naj bi se zbralo dovolj denarja, da bi lahko kupili zemljišče na katerem bi zgradili naš dolgo pričakovani dom. V teh letih smo bili še mladi, zagnali smo se in že po štirih letih uspeli zbrati toliko denarja, da smo imeli depozit. Uresničile so se sanje mnogih. Kupili smo našo zemljo, naš hribček ali našo farmo, tako smo jo imenovali. Veliko truda je bilo treba, da smo končno prišli do te naše zemlje, veliko dela je bilo storjenega na našem hribčku. Vse to se je dogajalo do leta 1968. Vsi Slovenci smo želeli, da imamo svoj dom in že smo imeli prvo manifestacijo slovenstva na našem zemljišču PREŠERNOV TABOR.

Leta so minevala, ni šlo vse po gladkem, vendar zvesti člani društva in pridni Slovenci rojaki, ki so poznani po celem svetu kot skrbni in marljivi delavci so ostali pri svoji zamisli, za naš dom. Zgradili smo prostore v HORSLEY PARKU ostali tam več kot 10 let, vendar država nam ni dala dograditi teh prostorov, zato smo morali sprejeti ponudbo države v kateri so nam dali priliko, da si zgradimo nov dom in to smo tudi storili. In že leta 1988 se preselili v Wetherill Park, kjer smo še danes. Želimo in upamo, da ostanemo tu še na mnoga leta.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem članom in prijateljem, ki so kakorkoli pripomogli vseh 45let k temu, da smo zgradili kar imamo. V slogi je moč, brez dobre volje in trdega dela pa tudi ne gre. Hvaležni in ponosni smo, da imamo svoj slovenski dom.

Bivša predsednika Štefan Šernek, Dušan Lajovic in Mira Smrdel, sedanja predsednica

ODBOR SDS

PROGRAM OB 45. OBLETNICI SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Petek 20 septembra, ob 6 uri zvečer
**OTVORITEV RAZSTAVE 45 LET
 DELOVANJA SLOVENSKEGA
 DRUŠTVA SYDNEY**
 Koncert ansambla
PRIMORSKI FANTJE
 Po koncertu PLES z ansambлом
PRIMORSKI FANTJE
 V teku večera ugodna presenečenja.
 Cena vstopnice \$20.00 po
 osebi. Rezervacije proti plačilu.
 Vstopnice na razpolago v društvenih
 prostorih.

SOBOTA 21. SEPTEMBRA

ob 6 uri zvečer
SVEČANI DEL PROSLAVE
 Sprejem gostov, kratek kulturni pro-
 gram, Ples ob zvokih dobro poznane
 slovenskega ansambla
PRIMORSKI FANTJE.
 V teku večera ugodna presenečenja.
 Vstopnina \$20.00 po osebi. Rezervacije
 proti plačilu. Vstopnice na razpolago
 v društvenih prostorih.

NEDELJA 22. SEPTEMBRA ŽE OD 12 URE DALJE

Podelitev športnih trofejev, podelitev
 nagrad, zaključek slavljenja
 45 obletnice, velika presenečenja.
 Vstopnina \$20.00 po osebi. Rezervacije
 proti plačilu. Vstopnice na razpolago v
 društvenih prostorih. Da ne boste
 razočarani kupite vstopnico
 čimprej, tako da si zagotovite
 dobro mesto.

**ČE ZELITE PRISOSTVOVATI VSE
 TRI VEČERE LAHKO KUPITE**
 samo eno vstopnico za vse tri večere za
 ceno od \$50.00 dolarjev po osebi, tako
 si zagotovite vsa presenečenja treh
 dneh.

**NE ODLAŠAJTE, ČAS HITRO
 TEČE. PRIDITE NE BO VAM
 ŽAL.**

Vse tri dneve slavljenja bomo žrebali
 tudi srečnega člana.
SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY je
 dom vseh Slovencev, zato ga podprimo in
 poveselimo se skupaj v društvenih
 prostorih.
 Odbor S.D.Sydney.

Otvoritev razstave o
45 letih delovanja
Slovenskega društva Sydney
bo v petek 20. septembra

Pridne roke pregledujejo zgodovino Marija Košorok, Lojze Košorok, Mihela Šušteršič in Marta Magajna, pridni delavci pri pripravi razstave Slovenskega društva Sydney

Lepote Perth

Pišeta: Samo in Zorica

Zimski čas tu pri nas v Avstraliji je primeren za potovanja, predvsem v domovino Slovenijo.

Tako je tudi pri nas v Perthu veliko rojakov odšlo na sončne počitnice. Kakor slišimo iz raznih medijev je letošnje poletje v Sloveniji bolj muhasto, saj ga spremlja slabo vreme in tu in tam prava neurja. Ampak srce in dušo vse eno vleče med domače gore in doline pa naj si bo lepo ali slabo vreme.

Letošnje poletje je bilo na Bledu se posebej zanimivo. Bilo je namreč že 47. srečanje v moj deželi. In tam sta bila iz Perthu naša rojaka Ferdo in Marija Pestotnik. Ferdo je že 14 let Predsednik Slovenskega Kluba v Perthu in je med drugim dejal "Rad bi videl, da bi se v Avstralijo na novo naselili mladi, a v Sloveniji je preveč lepo in dobro, da bi se mladi ljudje izseljevali"

ROJAKI IN TURISTI IZ DALJNE AVSTRALIJE,

SAMO ZA VAS

- NAJCENEJŠI NAJEM.

- DOSTAVA PO DOGOVORU,

- PESTRA IZBIRA OSEBNIH VOZIL

VEDNO Z VAMI IN ZA VAS!

ALPETOUR
potovalna agencija d.o.o.

RENT - a - CAR

ALPETOUR
potovalna agencija d.o.o.

Mirka Vadnova 8

Si - 4000 Kranj Slovenija

Telefon iz Avstralije:

0011-386-4-204 1160

Fax iz Avstralije:

0011-386-4-204 2570

Sydney - Adriatic Adventure

02-9823 0011

Planina Zajamniki, v ozadju Triglav foto: Sebastjan Auser

(Rodna Gruda - Julij 2002)

Pa vendar iz svojih lastnih izkušenj lahko povem, da temu le ni tako. V Avstralijo sem namreč prišel pred letom in pol, res to ni veliko v primerjavi z vsemi rojaki ki so tu že leta in leta, pa vendar le dovolj da sem si napravil vtis, kaj je Avstralija.

Še zdalec ne tisto o čemer se vedno preveč Slovencev napačno razmišlja. So me svarili da je to dežela hudodelcev in ne bodi ga treba ljudi ..., so dejali da denar cveti na drevesu.!? Prvi dan po mojem prihodu sem se na moč trudil gledati, ke je takšno drevo?

"Pa pazi se kengorujev, skačejo vse povsod...".!

Moj prvi vtis o Avstraliji sem dobil že kar prvi dan. Zorica, ki je sedaj postala moja žena me je odpeljala na obalo v Perthu. Sem jo namreč vprašal, če so ta pesek pripeljali na obalo? Nasmejana do solz mi je dejala "to, je naša obala".

Če začnem razlagati o hrani, ni konca. Ponudba je neverjetno velika in kvalitetna. Kar hočeš, to imaš. OPLA? Edino kar se vedno iščem je Restavracija, kjer bi dobil pravi domači zrezek - "šnicel". V tem momentu samo doma pri moji ženki.

Kar se tiče dela je možnosti veliko na okoli, le delo ti mora biti tvoj prijatelj.

Še veliko bi lahko našteval, pa vendar naj zaključim z dobrimi besedami. Če clovek "spi" celo življenje, nič ne vidi in ne ve.

Treba se je "prebuditi" in življenje ti bo lepo kot si ga zeliš.

Na koncu se povabilo v ta nas prelepi - uradno najbolj izolirano mesto na Svetu -Perth, Western Australija. Slovenska skupnost se naprej deluje homogeno.

Obišcite Slovenski Klub v Perthu, 131 James Street, Guildford, ali nama pišite za glasbene čestitke po radiju na nas e-mail sloveniawa@hotmail.com

Lep pozdrav iz Perthu vaša radijska poročevalca Samo in Zorica.

Veliko medklubsko balinarsko tekmovanje v Klubu Triglav - Panthers

V mesecu avgustu so balinarji osmih klubov iz Sydneya in okolice tekmovali za 'Panthers Prize'. Sodelovali so klubi Marconi, Dural, Fogolar, Fraternity, Istra, SD Sydney, Planica Wollongong in Triglav Panthers. Na sliki tekmovalci in tekmovalke vseh klubov za Panthers Prize.

"Pevci" iz Triglava in Kluba Tivoli New Castle v Port Stephens Vinarni.

Skupina iz Kluba Triglav je zasedla tretje mesto. To so Rudi Gerdevič, Janez Bostjančič in Ivanka Gerdevič.

Vrhovi dveh klubov (Peter Kropce iz Triglava, Ivan Klopčič in Marija Grosman iz Tivoli New Castle.)

Zmagovalec tekmovanja za Panthers Prize je bila skupina iz Kluba Fogolar-Furlan. Na sliki: Nella Chiandotto, predsednik Peter Kropce, managerka Lesley Blefari, Steve Chiandotto in Robert Mikuletič.

Na baliniščih Kluba Triglav - Panthers

Dežela predsednikov

Ne bi rad pretiraval, ampak nekaj v meni mi je reklo, da se je sosedu Srečku nemara zmešalo. Ves čas se prijazno nasmiha, vsakogar, ki pride mimo, gromko pozdravi in zadnjič je celo blagajničarki v trgovini samo nagajivo požugal - čeprav mu je zopet vrnila premalo drobiža. Še prejšnji teden se je z njo zaradi desetih tolarjev skoraj zlasal! Nič, sem si rekel, bom pač kar naravnost povprašal.

"Sosed predragi," sem previdno začel, "saj ne mislim, da je kaj smrtno nevarnega, ampak vseeno mislim, da bi moral na pogovor k zdravniku."

Pa me je samo zamišljeno pogledal, nekaj časa mencial in me nato vprašal, če bom podpisal.

"Kaj naj bi podpisal?"

"Formular za predsednika. To menda veš: pet tisoč jih moram nabrati. Saj boš, ne, pa seveda vsa tvoja prijetna družinica?"

Moram priznati, da mi je kar malo odleglo. Očitno je še vse v okviru normalnega, kajti to, da bi naš sosed rad zamenjal Kučana, postaja v naši ljubi deželi nekako ljudska šega, da ne rečem navada. Mislim, da imamo na našem klancu najmanj še enega, ki bi lahko postal dober predsednik!

Čeprav je, če prav premislim, včasih tudi kar malo zabavno. Časopisi, denimo, vsak dan objavljajo različne razpise. Tam z lučjo iščejo tri inženirje, v bolnici bi radi nove kirurge in anesteziiste, pa tudi bankirjev ni tako, da bi jih metali skozi okno: za Ljubljanski banko so kar tri tedne telefonirali naokoli, da so našli pravega. Navala, pardon, dobesedno nobenega! Potem pa najavijo volitve in pof, že imamo pravcato gnečo. Vse, kar leze in gre, nenadoma začuti klic višje sile: "Hoj, jaz bom novi predsednik!" Tako bomo imeli spet deset ali dvajset krjavljev, kot bi rekel Janša, in eden bo bolj hecen od drugega.

Toda kaj je pri funkciji šefa države takšnega, da tako privablja ljudi. Plača? Dvomim. Kirurg najbrž, če je dober, zasluži veliko več, toda spoznati se moraš na nože in šivanje - in to kar dobro. Sicer imaš namreč takoj gnečo na britofu.

Tudi uspešen inženir dobi dosti denarja, da o bankirjih raje ne pripovedujem. Toda kako boš šel, vraga, za člana uprave, če še na bankomatu ne znaš dvigniti jurja, ne da bi trikrat odtipkal napačne številke? Nak, s poklici se ne gre šaliti; vsak ima svoje čare, pa tudi stroge zahteve. To je celo najbolj zabitim Slovencem jasno.

Očitno je edino poklic predsednika nekakšna izjema. Ne vem, ali je kakšno napako storil dosedanji? Nemara je vladal tako lahkotno in brez težav in dobre volje, da je funkcijo ljudem enostavno prijazno približal. Zdaj pa imamo.

Seveda pa se za predsedniško palačo ne potegujejo samo krjavlji, to je že treba dodati, temveč tudi veliki kalibri. Predsednik vlade Drnovšek, denimo, pa tožilka Brezigarjeva, legendarni guverner Arhar in plemeniti Jelinčič. Naš Zmago še sploh: kolikor jih ima ta za ušesi, bo na soočenjih vsaj malo zabavno, če že ne bo ravno napeto.

No, napeto je po malem že zdaj, čeprav se ni še niti začelo. Zadnje čase tako precej mikastijo Franceta Arharja, ki si trenutno služi kruh kot direktor Vzajemne. In kruha ima ohoho dosti: tri milijone bruto je vreden, pravi, ali se kakšen tolarček za povrh.

Ko so novinarji o tem vprašali nekdanjega guvernerja, je le modro molčal. Ni rekel ne ja in ne ne. Zgovorno!

Nekateri v tej aferi vidijo prvo zaroto. "To so mu zanesljivo podtaknili Drnovškovi!" pravijo. Morda so, ali pa tudi ne. A če mene vprašate, je pravzaprav prava figa, kdo je komu kaj vtaknil. Glavno je, da se ne zlaže. Ko se namreč človek odloči, da gre drsat na drsališče, se mora menda ja nekako sprijazniti z ledom. Potem naj seveda, zaboga, ne tarna, če mu tudi malo drsi!

Pa naj še Arhar kaj podtakne Drnovšku, če zna. In če ima kaj. Sicer bo vsem skupaj nastavlil mino Jelinčič - potem bo pa tako in tako cel hudič...

Jaz mislim, da bo kljub vsemu še kar zanimivo. Ne nazadnje tudi naš sosed Srečko ni čisto od muh. Prav včeraj me je zvito povprašal, ali bi napisal kakšen prijazen članek o njem.

No, pa sem ga...

Dore Tomažič Dnevnik

Plesale nage, da bi priklicale dež

Katmandu (STA/Tanjug) - Približno 200 prebivalc neke vasi z jugozahoda Nepala se je odločilo za nenavaden način, kako priklicati dež. Polja so obdelovale nage. Žene z območja vasi Banke so v nedeljo zaprle okna in vrata svojih hiš, v katerih so ostali njihovi možje, slekli svoja oblačila in nage odšle na polja, v skladu z znanim indijskim in nepalskim obredom, s katerim naj bi "v dobro voljo spravile" Indro, boginjo dežja. Kmetovalci upajo, da jim bo akcija prinesla dež, saj to območje Nepala že nekaj časa pesti suša, ki je preprečila, da bi posadili riž, uničila pa je tudi koruzna polja. Medtem ko prebivalci Banke skušajo na takšen ali drugačen način prepričati bogove, naj jim pošljejo dež, pa se 46 od 75 okrožij v Nepalju bori z obilnim monsunskim deževjem in poplavami, ki so letos zahtevale že prek 400 življenj. Čudno, da se kaj takega še ni zgodilo v Avstraliji.

Ogroženo zdravje moških

Chicago (STA/Hina) - Na vaše zdravje lahko v vsakem življenjskem obdobju slabo vpliva dejstvo, da ste moški, trdijo znanstveniki. Rezultati raziskav, ki so jih opravili v 20 državah, so prvič doslej pokazali, da pri moških, ne glede na njihovo starost, obstaja dosti večje tveganje za prezgodnjo smrt. V ZDA so bili tako moški, stari do 50 let, leta 1998 izpostavljeni dvakrat večjemu tveganju, da umrejo, kot ženske. To tveganje pa je bilo še večje pri moških, ki so bili stari 80 ali več let. Razlika v stopnji smrtnosti je bila med spoloma največja med dvajsetim in štiriindvajsetim letom starosti. V tem obdobju je bila stopnja smrtnosti pri moških kar trikrat večja kot pri ženskah.

Nasmešek ne prinaša vselej uspeha
Washington (STA/Tanjug) - Če želite z nasmeškom vzpostaviti stik z drugimi ljudmi, boste uspešni le pri družabnih osebah. Njihovi možgani se namreč odzivajo na gibe, ki izražajo srečo, zato te osebe na nasmešek odgovarjajo s pozitivnimi čustvi. Po drugi strani nasmeš nima vpliva pri potuhnjenih ljudeh. Introvertirane in nevrotične osebe ne čutijo nič ali skoraj nič, ko vidijo nasmejeno osebo. Njihovi možgani se preprosto ne odzovejo. Strokovnjaki z ameriške univerze Stanford v zvezni državi Kalifornija so do omenjenega odkritja prišli s pomočjo slikanja možganov, ki so jih naredili s funkcionalno magnetno resonanco. Raziskavo so opravili tako, da so udeležencem raziskave pokazali fotografije nasmejanih in namrščenih ljudi ter zatem izmerili odziv možganov.

Čepenje nad straniščno školjko ni priporočljivo za ženske

Sydney (STA/Hina/dpa) - Ženske, ki v javnih straniščih nad straniščno školjko raje čepijo, tvegajo, da bodo imele resne težave z mehurjem, je opozoril urolog Ajay Rane z avstralske univerze James Cook. Rane, ki je vso svojo kariero posvetil odkrivanju pravega položaja za opravljanje male potrebe, ženskam svetuje, naj na školjkah sedijo z zravnanim trupom in rokami, položenimi na kolenih. Kot trdi strokovnjak, lahko pri desetih odstotkih otrok slab položaj telesa pri opravljanju male potrebe kasneje povzroči težave z mehurjem. Tej nevarnosti so ženske trikrat bolj izpostavljene kot moški, trdi Rane in pojasnjuje, da ženske, ki čepijo nad školjko, izpraznijo le tretjino mehurja. Rane je tudi opozoril na škodljivost t.i. rekreativnega opravljanja male potrebe - uporaba stranišča, ko "ni sile", samo da bi partnerju delali družbo. "Mehur se mora v celoti izprazniti in to samo, če je dejansko poln," meni strokovnjak.

Ljubljana, (STA) - Novinar in voditelj oddaje Odmevi na Televiziji Slovenija Uroš Slak (star znanec tudi na naših oddajah SBS radia)

se bo septembra z "nacionalke" preselil na komercialno televizijo POP TV, kjer bo vodil novo informativno oddajo - predvajat naj bi jo začeli po novembrskih volitvah. Kot je povedal za STA, bo pričel na komercialni televiziji delati že v začetku septembra in ne šele 20. septembra, kot je bilo rečeno sprva. Za prestop se je odločil, ker se mu zdi oddaja, ki jo bo vodil na POP TV, zanimiva, predvsem pa bo nova in drugačna. Po njegovih besedah bo to informativna oddaja z aktualnimi temami, kakršne v Sloveniji še ni. Uroš Slak je zavrnil namige, da naj bi na POP TV prestopil zaradi nesoglasij na nacionalni televiziji. Po njegovih besedah do sporov ni prišlo, "prestop pa je stvar osebne odločitve, predvsem želje po delu pri novem tipu informativne oddaje", ki mu jo je ponudil direktor informativnega in športnega programa na POP TV Tomaž Perovič. Kot je znano, je pred kratkim v obratni smeri, torej s POP TV na Televizijo Slovenija, prestopil voditelj informativne oddaje 24 ur Boštjan Lajovic, ki je na nacionalni televiziji prevzel mesto pomočnika odgovorne urednice informativnega in izobraževalnega programa Tanje Starič.

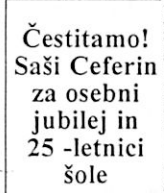
18 kilometrov vozila v nasprotni smeri Pariz (STA/Tanjug)

Neka 54-letna ženska je v Franciji nedavno povzročila pravi prometni kaos, ko je na avtocesti Toulouse-Bordeaux v nasprotni smeri vozila kar 18 kilometrov, s tem kršila prometne predpise in povzročila nemalo zmede. V tem času so "šokirani" vozniki povzročili 17 nesreč, v katerih je bilo poškodovanih 18 vozil. Na srečo v vsej tej zmedji ni bilo smrtnih žrtev in huje poškodovanih, lažje poškodovani sta bili le dve osebi. Kot je pojasnila prometna policija, se ta nenavadna pustolovščina na srečo ni končala s hudimi posledicami. Ženska je namrec mislila, da drugi vozniki vozijo v napačni smeri, in bila presenečena nad tolikšnim številom tistih, ki so po njenem mnenju kršili prometne predpise. Zato je zmanjšala hitrost, dokler je policija ni ustavila in odpeljala v bližnjo bolnišnico zaradi šoka.

Čestitamo!
Slovenskemu društvu
Sydney ob 45 letnici

Čestitamo!
patru Filipu
Rupniku ob
50 letnici
obljub

Čestitamo!
Saši Ceferin
za osebni
jubilej in
25 -letnici
šole

Čestitamo!
Stanki
Gregorič
za osebni
jubilej

Čestitamo!
Roziki
Pliberšek
za osebni
jubilej

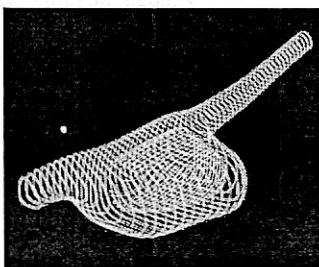
Tom Kovač je povabil k sodelovanju na razstavi v Benetkah mlade slovenske arhitekta

Letošnji Beneški arhitekturni bienale z naslovom NEXT predstavlja arhitekturne dosežke, ki bodo po mnenju direktorja Deyana Sudjica in vabljenih kritikov začrtali oblikovalsko pot prihodnosti. Bienale načeloma predstavlja nacionalno arhitekturno produkcijo, vendar je usmerjen tudi v prikaz globalnih trendov in aktualnih vprašanj, ki si jih postavlja stroka.

V duhu povezovanja med arhitekturnimi institucijami pa poteka tudi letošnje sodelovanje slovenskih arhitektov in avstralskega arhitekta slovenskega rodu Toma Kovača. Inovativno delo, ki je nastalo v okviru njegovega biroja, bo predstavljeno na lokaciji Giardini di Castello ter v četrti Arsenale od 8. septembra do 3. novembra 2002.

Priložnost za sodelovanje pri oblikovanju razstav Toma Kovača so mladi arhitekti izkoristili za izpopolnjevanje svojega znanja in nadaljevanje sodelovanja med slovenskimi in avstralskimi kolegi. Da gre za prestižni dogodek, je razvidno iz dejstva, da Tom Kovač razstavlja kar na treh mestih: projekt 'Digital Design Gallery' bo na ogled v sekciji 'Education', ki se ukvarja z arhitekturnim izobraževanjem; poleg tega pa sta razstavljeni še natečajni projekt za novi newyorški WTC v ameriškem paviljonu ter v okviru razstave oblikovalskih projektov 'Tea and Coffee Piazza 2002' za italijanskega proizvajalca Alessi.

Mladi slovenski arhitekti so sicer študenti ljubljanske Fakultete za arhitekturo in delujejo pod mentorskim vodstvom arh. Ruperta Goleta in dr. Vesne Petrešin, ki sta s Kovačem sodelovala v okviru njegovega ljubljanskega gostovanja. Skupina, ki za raziskovalne naloge uporablja zlasti virtualni studio in on-line metode študija, se izpopolnjuje v sodobnih oblikovalskih pristopih, ki jih narekujejo novi mediji in razvoj informacijske družbe.

Program VESELIH ŠTAJERK si preglejte na strani 18 in v oglasih, rezervirajte si čas!

Program PRIMORSKIH FANTOV

Poleg nastopov v Slovenskem društvu v Sydneyu /program je objavljen na strani 14 bodo nastopali še v:

- 27. septembra Klub Planica Wollongong
- 28. septembra Klub Triglav Panthers
- 29. septembra Istra Klub Sydney
- 5. oktobra Istra Klub Melbourne
- 6. oktobra Klub st Albans Melbourne

**Glas Slovenije – pokrovitelji:
The Voice of Slovenia**

Sponsors:

**Ministrstvo za zunanje zadeve
Urad za Slovence
v zamejstvu in po svetu**

*Z angleško prilogo
The Voice of Slovenia

Po avstralskem kontinentu,
v Tasmanijo, Novo Zelandijo,
Argentino, ZDA, Kanado, Švico,
Avstrijo, Italijo, Švedsko, Rusijo,
na Japonsko, Finsko,
Madžarsko in v Slovenijo

*Arround Australia, New
Zealand, Argentina, USA,
Canada, Switzerland, Austria,
Italy, Sweden, Russia, Japan,
Finland, Hungary and Slovenia

*Tudi na internetni strani
Stičišče avstralskih Slovencev
<http://www.glasslovenije.com.au>*

Slovenian Media House SLOVENIAN MEDIA HOUSE - GLAS SLOVENIJE: časopis Glas Slovenije - Slovenska TV 31 Sydney - Web; Manager: Florjan Auser; Glas Slovenije izdaja Slovenian Media House; glavni in odgovorni urednik: Florjan Auser; Glas Slovenije ustanovljen leta 1993. Je nedobičkonosen časopis; mnenja izražena v njem ne predstavljajo vedno mnenja uredništva - avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke (največ do 300 besed ali četrta stran); vse pravice pridržane; ponatis ali uporaba celote ali posameznih delov dovoljen kadar je naveden vir (Glas Slovenije); Glas Slovenije nudi informacije o Slovencih v Avstraliji, Sloveniji in po svetu; izhaja enkrat mesečno; letna naročnina \$60.00 + \$ 6.00 GST; polletna - \$ 30.00 + 3.00 GST; letna naročnina v prekmorske države (letalska pošiljka) \$ 100.00. Pokrovitelji: od \$ 500.00 navzgor - Cenik oglasov v upravi. Mali oglasi: do 20 besed \$ 10.00; vsaka naslednja beseda 50 centov; fotografija dodatnih \$ 10.00. Glas Slovenije tudi na internetu - dostop z geslom.
NASLOV: SLOVENIAN MEDIA HOUSE - GLAS SLOVENIJE P. O. Box 191 Sylvania 2224 Telefon + 61 2 9522 9911 Fax + 61 2 9522 9922 E-mail: ovenia@zeta.org.au STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV na internetu: <http://www.glasslovenije.com.au>